

PORILAINEN

Lokakuu

3

2022

www.maavoimat.fi/porin-prikaati

TYÖKOKEMUSTA, JOTA ET KOTIMAASTA SAA

Haemme kriinhallintatehtäviin eri alojen ammattilaisia mm. sairaanhoitajia ja kuljettajia. Lue lisää: rauhanturvaajaksi.fi.

Haku käynnissä 24 h

Katso videot

www.youtube.com/puolustusvoimat

Puolustusvoimat

► Tee työtä, jolla on tarkoitus.

Naantali-Raisio 22 -harjoitus keräsi yhteen paikallispuolustuksen avaintoimijat s. 8

Sisältö

Pääkirjoitus.....	5
Training Event West.....	6
Varsinais-Suomen paikallispuolustus on vahvassa iskussa.....	8
Schmardenin päivä Satakunnan pioneeri- ja viestipataljoonassa ...	10
Porin prikaatin Vuoden aliupseeri Jani Leppänen.....	11
Sotilasvala- ja sotilasvakuutustilaisuudet	12
Joukkoyksiköiden uudet komentajat esittäytyvät.....	14
Rauhanturvaajat mukana Ilmailupäivillä.....	18
Ajankohtaista Pohjanmaan aluetoimistosta.....	20
Reservinkoulutus ja vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus	22
Hännät heiluen Uudellamaalla	25
50 vuotta sitten palvelukseen astuneiden päivä	26
Kerhotoimintaa turvaamassa	28
Sotilaskoti	31
Kiltasivut	
Puujalkaritarista saataisiin nimikkojääkäri.....	32
Minna Nenonen puolustaa maataan	34
Paavo Paalun muistolaatta paljastettiin Turussa.....	36
Juhlakonsertin elämyksiä Porilaispatsaan äärellä	38
Sotilaspoikamuistomerkki paljastettiin Turun Tuomaanpuistossa ..	40
Pohjankankaan Tykistökillan kevätkokous Kankaanpäässä.....	42

Kannen kuva: Puolustusvoimat / Leo Metsoila

PORILAINEN
Toimitus 27801 SÄKYLÄ

JULKAISIJA
Porin prikaati ja
Porin prikaatin kilta ry.

JOHTOKUNTA
Puheenjohtaja
Prikaatikenraali
Vesa Valtonen
Varapuheenjohtaja
Joni Lindeman

Taloudenhoitaja
Tiina Tuominen

PÄÄTOIMITTAJA
eversti luutnantti
Matti Honko
puh. 0299800 (vaihe)

TOIMITUSSIHTEERIT
porilainen.porpr@mil.fi
Annu Porttila ja
Viljami Honkiniemi

AVUSTAJAT
Olli Alho
Esa-Pekka Avela
Henna Mäntylä
Kari Nummilla
Tuula Rahkonen
Jenni Tanski
Matti Vihurila

TAITTO
Simo Nummi
puh. 040 532 5815
simo.nummi@
mainosnummi.inet.fi

OSOITTEENMUUTOKSET
porilainen.porpr@mil.fi

TALOUDEHOITAJA
Tiina Tuominen
porprkilta@outlook.com
puh. 040 505 6392

PANKKI
FI04 4456 0010 0941 50
FI90 1131 3006 1029 52

KIRJAPAINO
Suomen Uusiakuori Oy

PORILAINEN

Hyvät tarinat alkavat Säköylässä.

Yhdessä vahvoja

Tätä kirjoittaessa Porin prikaatin johtama Naantali-Raisio 22 -paikallispuolustusharjoitus on juuri päättynyt. Länsi-Suomi muodostaa voimanlähteen Suomen puolustukselle. Iso osa sodan ajan joukkojen perustamisesta, kaikkien puolustushaarojen tukikohdista, elintarvikkeiden tuotannosta ja elintarviketeollisuudesta, energiantuotannosta, tietoliikenneyhteyksistä sekä huoltovarmuuden ja ulkomaisen avun mahdollistavista satamista ja lentokentistä sijaitsevat Porin prikaatin toiminta-alueella. Näiden sekä yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ja kansalaisten turvaaminen vaatii saumatonta yhteistoimintaa Puolustusvoimien, kaikkien viranomaisten, vapaaehtoisen maanpuolustuksen, kuntien ja kaupunkien sekä kolmannen sektorin kesken. Maavoimien paikallispuolustusharjoitukset luovat kehiksen tämän yhteistoiminnan harjoitteluun. Porin prikaatin apulauskomentajana oli ilo ja kunnia johtaa tämän yhteistyön harjoittelua, tällä kertaa Varsinais-Suomessa. Kiitän kaikkia harjoitukseen osallistuneita ja sen onnistumiseen vaikuttaneita erinomaisesta yhteistyöstä.

Kesän aikana kulutussodaksi muutunut sota Ukrainassa on saanut liikesodankäynnillisiä piirteitä, kun olemme viime päivinä saaneet tietoja ukrainalaisen vastahyökkäyksen menestyksestä. Vaikka tutkimustietoa ja luotettavia taistelukertomuksia ei ole vielä käytössä, voidaan Venäjän joukkojen epäonnistumisista ja ukrainalaisten joukkojen onnistumisista tehdä havaintoja myös Porin prikaatin tehtäviä ajatellen. Nopeus ja aselajien välinen yhteistoiminnan osaaminen automaatiotasolla ovat liikkuvassa sodankäynnissä

Kuva: viestimies Veeti Järvinen

menestyksen perusta. Sitä on esim. johtamispaikkojen nopeat siirrot ja vakioituneet johtamismenetelmät, tiedustelu ja tulenjohto niin maasta kuin lennokeista ja droneista, jalkaväen, tulitukiosastojen, liikettä edistävien pioneerien ja epäsuoran tulen yhteistoiminta nopeassa hyökkäyksessä, kohtaamistaistelussa ja sulutaidon ja vesiesteiden ylittämässä sekä aktiivinen ja liikkuva panssarintorjunta yhdistettynä miinoitteisiin. Jääkäri- ja panssarijoukon yhteistoiminnan harjoittelulla varmistetaan, että päälliköt ja komentajat osaavat käskä oikeanlaisia tehtäviä eri joukkotyypeille ja että aivan yksittäisen taistelijan tasalle asti osataan yhteistoiminta omien panssarivaunujen kanssa. Suojan, maastouttamisen ja vaelaitteiden merkitys on nähty varsinaisen taistelun lisäksi koko puolustuksen syvyydessä. Ukrainan sodan tapahtumat ja skenaarit ovat korostaneet myös Porin prikaatin raketinheittimien, lentotiedustelun ja suojelujoukkojen tärkeyttä. Sota on myös osoittanut yksilökohtaisten taistelutaitojen ja maanpuolustustahdon merkityksen.

Edellisistä isommista kansainvälisistä harjoituksista Porin prikaatissa on kulunut jo parikymmentä vuotta. Tänä kesänä prikaati on harjoitellut

osana Maavoimien harjoitustoimintaa Huovrinrinteellä ja Niiniallossa brittiläisen panssarivaunukomppanian, yhdysvaltalaisen mekanisoidun komppanian sekä yhdysvaltalaisen tiedusteluyksikön kanssa. Sen lisäksi, että Porin prikaatin sotilaat lähtevät kansainvälisiin harjoituksiin ulkomaille ja prikaati kouluttaa joukkoja Suomen kriisinhallintaoperaatioihin, tulee tämän kesän tyypistä harjoitustoimintaa varmasti näkymään prikaatissa myös jatkossa. Tämän mahdollistavat Porin prikaatin ja sen varuskunnallisten kumppanien erinomaiset tilat ja palvelut, isojenkin joukkojen harjoittelun ja ammunnat mahdollistavat harjoitusalueet, kansainvälisten joukkojen kanssa toimimaan tottunut henkilöstö sekä Länsi-Suomen tarjoamat hyvät yhteydet satamista ja lentokentiltä. Ulkomaalaisten liittolaisjoukkojen kanssa toimiminen ja tukeminen tulevat myöskin säilymään alueemme paikallisjoukkojen, vapaaehtoisen maanpuolustuksen ja viranomaisyhteistyön tehtävissä ja koulutuksessa.

Porin prikaatin apulauskomentaja, eversti Riku Suikkanen

Training Event West

Kesän kansainvälinen harjoitustoiminta Porin prikaatissa

”S iis mitä, onko noissa palloissa jotain eroa?” kysyi amerikkalaisupseeri osoittaen majurin ja kapteenin ruusukeita. Hän jatkoi: ”Minun on lähes mahdoton huomata tuota merkkien kokojen eroa. Miten ihmeessä te voitte erottaa ihmisten sotilasarvon?” Vastasin hänelle spontaanisti: ”Pitää katsoa kasvoihin, kuunnella hetki ja tehdä arvio”.

Oli kesäkuun alkupuoliskon ilta. Seisoimme Porin prikaatin esikuntarakennuksen pihalla ja odotimme viimeisiä saunaan lähtijöitä. Osalle meistä se tulisi olemaan elämän ensimmäinen saunakokemus. Päivää aiemmin noin kymmenen yhdysvaltalaisista sotilasta oli saapunut Säkylään viiden päivän ajaksi suunnittelemaan yhteistä harjoittelujaksoamme. Harjoittelujakson oli määrä alkaa muutaman viikon päästä. Vastasin tämän kokonaisuuden suunnittelusta ja toimeenpanosta. Olimme kaikki uuden edessä. Suomi oli hakenut NATO:n jäseneksi kolme viikkoa aiemmin. Uutisia seuraamalla ei voinut välttyä kuulemasta Suomelle luvatuista turvatakuista. Maavoimat tehosti harjoitustoimintaa kesän aikana ja kansainvälisiä kumppaneita harjoitteli suomalaisten joukkojen kanssa pohjoisessa, etelässä ja täällä Porin prikaatissa.

Suomalaisten ja yhdysvaltalaisien yhteistoiminta Porin prikaatissa ajoittui kesä-, heinä- ja elokuulle. Harjoitustoimintaa järjestettiin Säkylässä ja Niinisalossa yksilö-, ryhmä-, joukkue- ja kompaniatasolla. Isännöimme kevennettyä pataljoonan esikuntaa, mekanisoitua tiedustelukompaniaa ja lennokkijoukkuetta. Yhdysvaltalaisien joukkojen yhteisvahvuus oli noin 160 henkilöä ja sen pääkalusto Bradley-rynnäköpanssarivaunu. Organisaatio, johon yhdysvaltalaiset joukot kuuluivat on 4th Squadron, 10th U.S. Cavalry Regiment, 3rd Armored Brigade Combat Team, 1st Infantry Division.

Yhteinen harjoittelu sisälsi muun muassa perustaistelumenetelmien harjoittelua, taistelua rakennetulla alueella ja metsämaastossa, suojelukoulutusta, kohteen tiedustelua, vesistön ylitystä, ammuntoja sekä esikuntatyön harjoittelua. Lisäksi yhdysvaltalaiset ampuivat vaunujen aseilla Pohjankankaalla. Kumppanimme pääsivät harjoittelemaan suomalaisten Hornet-hävittäjien ilmatulenjohtamista, joten myös Ilmavoimat harjoittelivat kanssamme. Tämänkin osalta KV-yhteistyö onnistui saumattomasti. Kaartin jääkäriyrykmentin valmiusyksikkö osallistui harjoituskokonaisuuteen viikon ajan.

Yhteinen harjoittelujakso huipentui heinäkuun lopussa järjestettyyn Maavoimien johtamaan Vigilant Fox-harjoitukseen. Yhdysvaltalaisista ja suomalaisista muodostettu pataljoonan johto-osa toimi yläjohtoportaan molempien maiden yksiköille. Ne onnistuivat operoimaan menestyksekkäästi ”shoulder to shoulder”. Joukkoa johti yhdysvaltalainen pataljoonan komentaja. Käytössä oli molempien maiden lennokkeja, joiden tuottaman informaation avulla kyettiin johtamaan epäsuorantulen yksikköjen tulta nopeasti ja tehokkaasti. Pataljoonan johtamiseen käytetyt tavat ja suunnitteluprosessit olivat samankaltaiset ja yhteensopivat. Yhteistoiminta oli luontevaa. Esikunnan työssä korostui jatkuva tilanteen arviointi. Keskustelun ja yhdessä tehdyn analysoinnin avulla syntyi yhteinen tilanneymmärrys. Paperikartta oli koko esikunnan sydän, jonka ympärillä suunniteltiin, käskettiin ja tehtiin tilanearvioita operaation etenemisestä. Jokainen toi oman älynsä pöytään. Päätökset muodostettiin nopeasti, mutta kaikkien arviointiin osallistuneiden ammattitaitoa hyödyntäen. Sodankäynnin teknistymisestä huolimatta tulee jatkossakin muistaa säilyttää perus-

asiat, kuten paperikartan ja maastolaatikon äärellä keskustelu.

KV-harjoituksen suunnittelu voi kestää puolesta vuodesta puoleentoista vuoteen. Tämä harjoituskokonaisuus suunniteltiin Porin prikaatissa vain muutamassa viikossa. Aikataulusta johtuen joukko-osastoilla oli totuttua suurempi vastuu suunnittelusta ja perusteet toiminnalle muodostuivat vuoropuhelussa kumppanimme ja Maavoimien esikunnan kanssa. Kollegani totesi osuvasti: ”Tässä ajetaan nyt autolla samalla kun sitä vielä rakennetaan”. Huumorista huolimatta toiminta oli sotilaallisen hallittua.

Aikakriittisen suunnittelun toteutus vaati tehtävätaktiikan mukaista ja nopeaa toimintaa asioiden hieromisen, prosessien tai toimintatapojen miettimiseen sijaan. Ohjeita oli haastava antaa, koska niitä ei ollut valmiina kenelläkään. Tieto muodostettiin yhdessä. Ammattilaisille kun antoi tilaa, yllättyi positiivisesti.

Jäykkänä ja byrokraattisena pidetty organisaatiomme taipui tämän haasteen edessä. Suunnitteluun osallistunut henkilöstö ja joukkoyksiköiden komentajat henkilökuntineen sitoutuivat motivoituneena yhteiseen

projektiin, vaikka prikaatin esikunta ei ollut vielä ehtinyt laatia asiasta käskyä. Elettiin mielenkiintoisia aikoja ja pääsimme etulinjassa luomaan uutta.

Training Event West lisäsi monella tavalla Porin prikaatin kykyä yhteistoimintaan KV-kumppaneiden kanssa. Varsinaisen koulutustoiminnan ja siihen liittyvien havaintojen lisäksi saimme oppia usealla toiminnan tasolla esimerkiksi yhteistyön nopeasta suunnittelusta, toimeenpanosta ja isännöinnistä. Nämä kokemukset ja havainnot ovat vähintään yhtä merkittäviä kuin yhteisen harjoittelun tuomat opit. Ne tukevat myös poikkeusolojen toimintaa.

Oppia saatiin eri joukkoyksiköiden varusmiehille, kouluttajille, suunnittelijoille ja johtajille. Porin prikaati sai kallisarvoisia havaintoja tulevaisuutta varten ja kuten arvata saattaa havaintojen analysointi, toimintatapojen kehittäminen ja ohjeiden laatiminen ovat tätä kirjoittaessa käynnissä. Nämä kokemukset tasoittavat käytännön toiminnan tietä Suomen liittoutuessa.

KV-yhteistoimintaa on suunnitella syksyllä ja seuraavalle vuodelle. Tulevaisuudessa se ei ole vähene-

mässä. Kumppaneille järjestämämme Itsenäisyyspäivän grillijuhlat 4. heinäkuuta tuskin olivat viimeiset laatuaan. Hyvä niin. Kiitokset vielä kerran kaikille, jotka olitte mukana tämän kokonaisuuden menestyksekkäässä toteutuksessa. Erityisesti sinne ”kentälle” ja käytännön toteuttajille. Tiedoksi, että Porin prikaatin Facebook-sivuilla voi tutustua lisää menneen kesän KV-toimintaan. Olosuhteiden, yhteistyösvoiman onnistumisen ja kansainvälisen.

Majuri Harri Öblom, Operatiivisen suunnittelu-sektorin johtaja.

Varsinais-Suomen paikallispuolustus on vahvassa iskussa

Teksti ja kuvat: Porin prikaati/viestintä

Naantali-Raisio 22

Naantali-Raisio 22 -harjoitus 2.–9. syyskuuta keräsi yhteen paikallispuolustuksen avaintoimijat. Harjoituksen pääteemat olivat aluevalvonta, kohteiden suojaaminen ja virka-avun antaminen toiselle viranomaiselle sekä luonnollisesti viranomaisyhteistyö. Porin prikaatin johtama Naantali-Raisio 22 -paikallispuolustusharjoitus oli osallistujamäärällä mitattuna viime vuosien paikallispuolustusharjoituksia suurempi. Harjoituksessa koulutettiin kaikkiaan 1 350 sotilasta, joista suurin osa, noin 700 henkilöä oli varsinaissuomalaisia reserviläisiä. Varusmiehiä osallistui 450 ja kantahenkilökuntaa 200 kappaletta. Harjoitus oli yksi kuudesta vuonna 2022 järjestettävästä Maavoimien paikallispuolustusharjoituksesta. Harjoituksen johtajana toimi Porin prikaatin apulaiskommentaja, eversti **Riku Suikkanen**.

Alkuvauhdit Huovirinteeltä

Harjoituksen ensimmäinen osa oli ampumaharjoitusvaihe Säskylässä Huovirinteellä 2.–4. syyskuuta. Porin prikaatin varusmiesten ja henkilökunnan lisäksi ampumaharjoitusvaiheessa koulutettiin joukkoja kaikista puolustushaaroista sekä prikaatin toiminta-alueen reserviläisiä. Paikallisjoukkojen keskeisenä osana toimivan maakuntakomppanian reserviläiset pääsivät ampumaharjoitusvaiheessa kehittämään sekä yksittäisen taistelijan taitoja että ennen kaikkea toimintaa osana erilaisia kokoonpanoja. Varsinais-Suomen maakuntakomppaniassa jo useamman vuoden ajan toiminut luutnantti (res.) **Maunu Toivari** näki ampumaharjoituksen vastanneen odotuksia. – Oli mukavaa, että ammunnat olivat toiminnalliset ja päästiin harjoittelemaan liikettä ja oikeata toimintaa, Toivari tiivistää.

Moniviranomaistilanteita rannikkokaupungeissa

Ampumaharjoitusvaiheen jälkeen käynnistyi harjoituksen toimeenpanovaihe, joka jatkui Naantalissa ja Raisiossa alueilla 9. syyskuuta asti. Mukaan tulivat vaihteittain kaikki harjoitukseen osallistuneet viranomaiset, joita oli mukana laaja joukko. Harjoitukseen osallistui muun muassa Lounais-Suomen Poliisilaitos, Varsinais-Suomen pelastuslaitos, Rajavartiolaitos, Maanpuolustuskoulutusyhdistys, Naantalissa ja Raisiossa kaupungit sekä niiden omistamia tai alueella toimivia liikelaitoksia. Huovirinteeltä rannikolle siirtyneen Maakuntakomppanian osaminen joutui sekin nopeasti testiin Raisiossa tehtaiden alueella, jossa tehtävänä oli ensimmäisessä tilanteessa etsiä ja ottaa kiinni alueelle piiloutuneet viholliset. Tilanne vei tuloksetukseen ja päättyi lopulta vihollisosaston tuhoamiseen. Nousujohteisesti yhä vaativampiin tilanteisiin edennyt viikko huipentui torstaina laajaan OP Green Line -harjoituskokonaisuuteen, jonka lähtötilanteessa oli havaittu mm. vihollistoimintaa, räjähdys Naantalissa satama-alueella ja taistelutilanteita Raisiossa tehtaiden alueella. Tilanteet testasivat paitsi suorituskykyä ennen kaikkea kykyä yhteisen tilannekuvan

muodostamiseen ja jakamiseen eri viranomaisten kesken. Tehtaiden tilanteessa keskeisenä toimijana oli sotilaspoliisikomppania, joka otti vihollisen haltuun joutuneen alueen ripeästi takaisin. Sujuvasta toiminnasta näkyi, että kyseessä olivat koulutuksensa huipennuksesta motivoituneet prikaatin sotilaspoliisivarusmiehet. Tilanteessa tarvittiin kuitenkin myös muita viranomaisia. Syttynyt tulipalo vaati pelastuslaitoksen raivaus- ja

sammutusosaamista sekä kalustoa. Epäily haitallisten aineiden vapautumisesta tulipalon yhteydessä toi puolestaan suojelun erikoisosaston mukaan varmistamaan tilanteen. Harjoituksen tilanteet saatiin hoidettua tavoitteen mukaisesti varusmiesten, reserviläisten, Puolustusvoimien henkilökunnan ja viranomaisten saumattomalla yhteistyöllä, mikä antoi selvän signaalin kaikkien paikallispuolustajien osaamisesta ja sitoutumisesta tehtäviinsä.

Schmardenin päivä Satakunnan pioneeri- ja viestipataljoonassa

Teksti: everstiluutnantti Antti Rajahalme Kuvat: Puolustusvoimat

Schmardenin päivää vietettiin 29.7.2022 pilvipoutaisella Säskylän kasarmialueella, Porin prikaatissa. Tilaisuuteen oli kutsuttu juhlaväkeä Satakunnan pioneeri- ja viestipataljoonan varusmiesten sekä henkilökunnan lisäksi Satakunnan ja Varsinais-Suomen Pioneerikilloista, reserviläisiä alueellisesta Pioneerirykmentistä ja luonnollisesti Porin prikaatin henkilöstöä.

Pioneerien vuosipäivää päästiin pitkästä ajasta viettämään perinteisin menoin. Aikaisempien vuosien tilaisuudet jouduttiin perumaan epidemian johdosta. Juhlallisuudet alkoivat paraatikatselmuksella, jota johti ammattimaisin ottein 1.pioneerikomppanian varapäällikkö yliluutnantti **Marius Foudila**. Paraatikatselmuksen aikautus oli tarkkaan synkronoitu käynnissä olevan kansainvälisen Vigilant Fox -harjoituksen kanssa, sillä siihen osallistuva valmiusyksikköön kuuluva taistelupioneerijoukko saapui taisteluvastustuksessa ja naamiomaalauksessa vain muutamia minuutteja ennen tilaisuuden alkua. Taistelupioneerit edustivat ryhdikkäästi aselajiaan pääosin nuoremman saapumiserän alokkaiden muodostaessa paraatikatselmuksen pääjoukon.

Katselmuksessa tarkastettiin joukot, pidettiin ohessa oleva Satakunnan pioneeri- ja viestipataljoonan ko-

mentajan everstiluutnantti **Antti Rajahalmeen** puhe sekä kuunneltiin kapellimestari **Hanna-Mari Lehtosen** johtaman MPK Lounais-Suomen soittokunnan esittämä Koljonvirran marssi. Lisäksi puheen jälkeen luovutettiin juhlallisesti pioneeritarkastajan myöntämät pioneeriansiomitalit aselajin eteen tehdystä erinomaisesta työstä. Pioneeritarkastaja oli vuonna 2022 myöntänyt pioneeriansiomitalin seuraaville henkilöille: kapteeni **Tuomo Savonmäelle**, varastomestari **Rami Saranpäälle**, reservin yliluutnantti **Simo Kolehmäiselle** ja ylikersantti **Teemu Salmiselle**. Paraatikatselmuksen jälkeen olikin hyvä aika siirtyä Huovinrinteen upseerikerhon tiloihin nauttimaan juhla-

lounasta. Juhlalounaan aluksi toivotettiin juhlaväki tervetulleiksi. Koska viime kerrasta oli jo muutama vuosi vierähtänyt, kerrattiin alussa pataljoonan kaikkien perusyksiköiden, eli 1.pioneerikomppanian, Suojelukomppanian, Esikuntakomppanian ja Viestikomppanian sekä Suojelun osaamiskeskuksen kuulumiset. Jälkimmäisen joukon mieltä lämmitti hiljattain käyttöön otetun Live Agent Training -alueen lisäksi tuore menestys pataljoonan vuoden 2022 kesäolympialaisissa.

Tilaisuuden kohokohtana oli everstiluutnantti **Jarkko Patrikaisen** pitämä juhlaesitelmä, joka alkoi diskursilla ”oliko **Mooses** ensimmäinen pioneeri”. Pioneeritoiminnan luonnetta ja pohdintaa, sekä onko se ennemminkin tiedettä vai taidetta, jatkettiin analysilla pioneeritaktikkamme heikkouksista ja vahvuuksista. Esille tuli selkeästi ketterän aselajimme toimivan ainakin historiansa valossa muutoksen airueena.

Esitelmän jälkeen jaettiin Satakunnan pioneeri- ja viestipataljoonan arvokkain kouluttajapalkinto luutnantti **Teemu Tainiolle** ja **Joel Lehtiselle** sekä pataljoonan pienoislippu kapteeni **Markus Hakalalle** ja **Miikka Vasaramäelle**. Palkintojen jakojen jälkeen oli aika suorittaa poislähtijöiden kanssa kunnialaattojen naulaus pataljoonan muistotauluun. Tilaisuutta rytmitti sekä etenkin viihdytti Lounais-Suomen soittokunnan esittämät kepeät kappaleet El Capitan, Farmi-boogie ja Singing in the Rain. Viimeisen esityksen jälkeen päästiinkin jo nauttimaan ylikersantti **Mikko Vanhatalon** tyylikkäästi kattamaa lounasta. Mieli ja ruumis ravittuna lähdettiin tutustumaan käynnissä olevaan Haku22 harjoitukseen.

Lounais-Suomen sotilasotokunta valmiina viihdyttämään juhla-lounaan vieraita

Porin prikaatin Vuoden aliupseeri Jani Leppänen

Toimittanut: jääkäri Teemu Torkkola/Annu Porttila

Kuva: viestimies Ossi Mäntyniemi

Tänä syksynä prikaatissa jaettiin ensimmäistä kertaa vuoden aliupseerin palkinto. Ensimmäisenä kyseisen kiertopalkinnon, sotilasmestareiden miekka M/22:n vastaanotti väepeli **Jani Leppänen**. Koko palvelusuransa Satakunnan tykistörykmentin Raketinheitinpat- terissa suorittanut Leppänen on yksikössään pidetty työtoveri. Leppänen tunnetaan työyhteisössä monista hauskoista sattumuksistaan, joita hän vetää puoleensa, mutta ennen kaikkea jatkuvasta innostuksesta omaa työtään kohtaan. Kouluttajana Leppästä on kuvailtu erittäin täsmälliseksi ja positiivisen hengen ja ilmapäi- rin luojaksi.

Leppänen suoritti varusmiespalveluksensa vuonna 1992 Säskylän Huovinrinteellä Kranaatinheitin- komppaniassa. Alun perin siviiliuraa teollisuuden kunnossapidon parissa luonut Leppänen oli tuolloin paljon tekemisissä maanpuolustusasioiden kanssa.

– Usein tuli ajateltua, että sotilastehtävät ja työpaikka Puolustusvoimissa kiinnostavat minua. Kun nykytuotoinen aliupseeristö tuli uudelleen käyttöön vuonna 2009 tein päätöksen hakea aliupseerin tehtävään ja tulini valituksi, Leppänen kertoo uransa alkutaipaleelta.

Leppäsen nykyinen työtehtävä on toimia raketinheitinpansarivaunun aliupseerilinjan johtajana. Työ on varsin monipuolista sisältäen kouluttamisen ja opettamisen lisäksi myös hallinnollisia tehtäviä. Arki on ajoittain hektistä, ja haastavinta onkin välillä pitää montaa rautaa tulella samaan aikaan. Hyvällä suunnitellulla ja itsensä kunnossapitamisella niin henkisesti kuin fyysisestikin arki kuitenkin rullaa mutkitta.

– Palkitsevinta on toimia tällaisessa haastavassa ympäristössä motivoituneiden varusmiesten ja ammattitaitoisten työkalareiden kanssa. Tämän lisäksi kyseisen raketinheitin järjestelmä kehittyy jatkuvasti, minkä

Edesmenneen evp yliluutnantti Kauko Anttilan miekka valikoitui Vuoden aliupseerin kiertopalkinnoksi. Palkintoa ojentamassa sotilasmestari Jarmo Jokela

vuoksi tuntuu todella hienolta olla mukana kehityksen kärjessä.

Vuoden aliupseeriksi palkitseminen tuli Leppäselä yllätyksenä.

– Näin satakuntalaiseen vaatimattomuuteen kuuluen ensimmäinen ajatukseni oli, että tiedän monia muitakin aliupseereita, jotka tämän palkinnon olisivat ansainneet tai olisivat ansainneet tulla huomioiduksi kyseisessä asiassa. Täysin yllätyksenä sain siis kuulla asiasta. Arvostan palkintoa kovasti.

Aliupseeristö on oleellinen osa sotilasyhteisöä. Aliupseerit edustavat armeijan selkärankaa ja ammattitaidon pysyvyyttä. Tulevaisuus aliupseerien tehtävien osalta näyttää valoisalta.

– Ammattikunnan rooli tulee varmasti kasvamaan etenkin nyt, kun opistouseereilta vapautuu tehtäviä ja tulee vapautumaan joka vuosi yhä enemmän. Tehtävien vapautuminen mahdollistaa aliupseereiden kehittymisen myöskin yhä vaativimpiin tehtäviin.

Kysyttäessä vinkkejä tulevaisuuden aliupseereille, Leppänen listaa muutamia tärkeitä seikkoja.

– Jos lähdetään liikkeelle ammattialupseerin urasta, ovat virkaurakurssit erityisen tärkeitä. Virkaurakursseilla hankitaan se ammatillinen selkänaja, jolloin itsekään tiedostaa olevansa tietyllä tasolla ja omaavansa tietyn osaamisen. Kurssin jälkeen työelämässä toisaalta taas oppii ne niksit ja keinot, kuinka asioita sovelletaan ja miten asioita kuuluu käytännössä tehdä. Antaisiin itse ohjeeksi etenkin nuorille nykyisille sekä tuleville aliupseereille, että tehkää tästä ammatista itsellenne elämäntapa. Muistakaa innostua uusista asioista ja kehittää itseänne jatkuvasti.

Tärkeää on Leppäsen mukaan muistaa huolehtia myös henkilökohtaisesta valmiudesta. Pitää olla valmiina, jos omaa ammattitaitoa koetellaan äärimmäisissä tilanteissa ja olosuhteissa. Motto ”Vierivä kivi ei sammaloidu” onkin Leppäsen mukaan sellainen, mistä muidenkin kannattaa ottaa mallia.

Viiden paikkakunnan turnee

Sotilasvala- ja sotilasvakuutustilaisuudet juhlittiin pitkästä aikaa maakunnissa

Heinäkuun saapumiserän varusmiehet pääsivät vannovaan sotilasvalan tai antamaan sotilasvakuutuksen suuren yleisön edessä, kun kolmen vuoden tauon jälkeen oli jälleen aika juhlia Porin prikaatin toiminta-alueen maakunnissa. Edellisen kerran vala- ja vakuutustilaisuudet järjestettiin varuskunnan ulkopuolella elokuussa 2019. Tilaisuudet alkoivat Lapualla 11. elokuuta, kun Niinisalossa varusmiespalvelustaan suorittavat Satakunnan tykistörykmentin alokkaat vannoivat sotilasvalan tai antoivat sotilasvakuutuksen. Lapualta matka jatkui Kuortaneelle, jossa myöhemmin samana päivänä juhlittiin Pohjanmaan jääkäripataljoonan alokkaiden vala- ja vakuutustilaisuutta. Ohjelmaan kuu-

lui molemmilla paikkakunnilla myös kalustoesittelyä sekä tuttuun tapaan ohimarssi. Lapualla vala- ja vakuutuskaavan esilukijana toimi kaupungin sivistysjohtaja **Mika Kamunen** ja Kuortaneella kunnanhallituksen varapuheenjohtaja **Riikka Varila**. Perjantaina 12. elokuuta oli vuorossa Nakkilan, Harjavallan ja Euran tilaisuudet. Nakkilassa valansa vannoivat tai vakuutuksen antoivat Satakunnan jääkäripataljoonan alokkaat. Nakkilan jälkeen oli vuorossa Satakunnan pioneeri- ja viestipataljoonan alokkaiden tilaisuus Harjavallassa ja päivän päätti Varsinais-Suomen huoltopataljoonan tilaisuus Eurassa. Kuten edellisenäkin päivänä, jokaisella paikkakunnalla oli mahdollisuus tutustua prikaatin kalustoon ja

tilaisuudet päättyivät ohimarsseihin. Vala- ja vakuutuskaavan esilukijoina toimivat Nakkilassa kunnanjohtaja **Nina-Mari Turpela**, Harjavallassa kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Pirjo-Riitta Tuomela** sekä Eurassa kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Timo Kalli**. Kunkin tilaisuuden johti jokaisen joukkoyksikön komentaja: Lapualla Satakunnan tykistörykmentin komentaja everstiluutnantti **Pekka Kinnunen**, Kuortaneella Pohjanmaan jääkäripataljoonan komentaja everstiluutnantti **Paavo Kärnä**, Nakkilassa Satakunnan jääkäripataljoonan komentaja everstiluutnantti **Risto Kohonen**, Harjavallassa Satakunnan pioneeri- ja viestipataljoonan komentaja everstiluutnantti **Antti Rajahalme** sekä Eurassa Var-

sinais-Suomen huoltopataljoonan komentaja everstiluutnantti **Petri Forssell**. Jokaisella paikkakunnalla sotilasvalan ja -vakuutuksen otti vastaan prikaatimme komentaja prikaatikenraali **Vesa Valtonen**. Kenttähartaudet toimitti tilaisuuksissa sotilaspastori **Albert Halonen** ja tilaisuudet tahditti Laivaston soittokunta.

Toimittanut: Annu Porttila
Kuvat: alikersantti Amanda Savo, alikersantti Jyri-Petteri Haapala, korpraali Veeti Rantanen ja korpraali Leo Metsoila

UUSIA KOMENTAJIA

POHJANMAAN JÄÄKÄRIPATALJOONAN KOMENTAJA Paavo Kärnä

”E n ole täällä osaamassa, olen oppimassa”. Viihdeohjelmasta kuulemani lause kuvaa hyvin asemitumistani tehtävääni, jossa aloitin 1. elokuuta kuluva vuotta. Selitetäänpä hieman näkemystäni avaamalla taustojani.

Olen everstiluutnantti **Paavo Kärnä**, 45-vuotias nuori mies ja alun perin lähtöisin Haminasta. Varusmiespalvelukseni aloitin tammikuussa 1997 Karjaan prikaatissa Vekaranjärvellä Kymen Jääkäripataljoonan Sissikomppaniassa. Tie vei Vekaralta Haminaan RU-kurssille 210, jonka aikana osallistuin kadettikoulun pääsykokeisiin. 84. kadettikurssin aloitin syyskuussa 1997, vielä upseerikokelaana.

Kesäkuussa 2001 virkaan nimettiin intoa puhkuva kranaatinheittimistöön erikoistunut jalkaväkipuuseeri, jonka ensimmäiseksi palvelupaikaksi osoitettiin tuttu ja turvallinen Karjalan prikaati, tällä kertaa Karjalan tykistörykmentti. Vuoden 2004 loppuun asti toimin erilaisissa varusmiesyksikön upseerin tehtävissä, saapumiserän johtajana, varapäällikkönä ja aliupseerikoulun linjanjohtajana.

Vuoden 2005 piti olla pataljoonan tulenkäytön mullistava vuosi, kun AMOS kranaatinheitinpansariajoneuvo teki tuloaan. Sain tehtäväksi valmistella uuden asejärjestelmän vastaanoton kotivaruskunnassani. Vähänpä tiesivät nuo, jotka aikataulun olivat suunnitelleet. Kenttäkokeet onnistuivat liiankin hyvin paljastaen totaalisen uuden konstruktion vikoja ja puutteita, jonka johdosta kenttäkokeet jatkuivat

vuodesta toiseen. Tammikuussa 2008 siirryin Maasotakoulun Tutkimus- ja kehittämisosastolle sektorin johtajaksi, jossa vastuullani oli AMOS kenttäkokeet sekä ammunnanhallinta- ja johtamisjärjestelmän (AHJO) pääkäyttäjyys kranaatinheittimistön osalta.

Keväällä 2011 aloitin oppilasupseerina ensin esipuseerikurssilla 64, jonka jälkeen yleisesikuntaupseerikurssilla 56. Syksyllä 2013 palasin takaisin Maasotakouluun, mutta tällä kertaa operatiivisen osaston apulaisosastopäälliköksi. Operatiivinen suunnittelukierros oli täysillä käynnissä ja tehtävä oli erittäin opettavainen. Joskin nykypäivään nähden lähes kaikki operatiivisen suunnittelun prosesseista tuotteisiin on jo ehtinyt muuttumaan.

Aikani Lappeenrannassa kurssien jälkeen jäi varsin lyhyeksi, vain reilu vuodeksi. Joulukuussa 2014 aloitin vasta perustetussa uudessa tehtävässä Pääesikunnan henkilöstöosastolla. Muistan vielä hyvin myyntipuheen, joka minulle pidettiin kyseisestä tehtävästä: ”Nyt olisi tarjolla tehtävä, jota kukaan muu ei halua. Oletko kiinnostunut?” Vastasin, kuten kaikkiin aiempiin ja tuleviin henkilöstöuteluihin: Olen käytettävissä. Vastuullani oli Puolustusvoimien tukiprosessin koordinointi ja muun muassa Puolustusvoimien Palvelu-

keskuksen ohjaus. Oman toimeni ohella toimin Puolustusvoimien henkilöstöpäällikön avustajana. Jälleen erittäin mielenkiintoinen ja opettava tehtävä.

Vappuna 2017 siirryin Pääesikunnan suunnitteluosastolle, mutta jo saman vuoden elokuussa Pääesikunnan päällikön avustajaksi Pääesikunnan kanslian kirjoille. Avustajan tehtävästä nautin kovasti. Tehtävässä oppi tuntemaan valtavan määrän Puolustusvoimien henkilöstöä sekä Suomen viranomaisjohtoa, mutta ennen kaikkea siinä pääsi tutustumaan Puolustusvoimien rakenteisiin, toimintatapoihin, kokonaisuuteen.

Jos Pääesikunnan päällikön avustajana tuli Puolustusvoimat tutuksi, sain seuraavassa tehtävässäni tutustua suomalaiseen kokonaisturvallisuuteen ja sen tekijöihin. Vuoden 2020 alusta aloitin Maanpuolustuskorkeakoululla Maanpuolustuskurssien apulaisjohtajana. Olin tuossa vaiheessa suorittanut sekä alueellisen, että valtakunnallisen maanpuolustuskurssin, joten kurssin sisältö oli jo minulle tuttu ja pääsin heti syventymään kurssin hienoimpaan osaan eli sille kutsuttuihin ihmisiin. Reiluun kahteen ja puoleen vuoteen mahtui kahdeksan pääkurssia sekä useita jatko-, täydennys- ja erikoiskursseja, eli sain tutustua satoihin valtakunnallisiin päätöksentekijöihin.

Urapolullani edetessäni olen lähes poikkeuksetta löytänyt itseni epämukavuusalueelta, uuden edestä. Niin nytkin. Koen oppineeni paljon, mutta mitä enemmän opin, sitä enemmän löydän lisää opeteltavaa. Uusi tehtäväni on opeteltavaa täynnä. Onneksi tätä elämän mittaista opintomatkaa tukee kotona Helsingin Jätkäsaarissa vaimo ja esikouluikäinen tytär. Unohtamatta tietysti niitä rautaisia ammattilaisia, joiden kanssa olen saanut ja saan isänmaata palvella.

Porilaiset, on kunnia kuulua joukkoonne!

SATAKUNNAN TYKISTÖRYKMENTIN KOMENTAJA Pekka Kinnunen

O len everstiluutnantti **Pekka Kinnunen** ja otin 1.7.2022 vastaan Satakunnan tykistörykmentin komentajan tehtävät. Vaikka tykkimiehelle Pohjois-Satakunta ja Niinisalo ovat luonnollisesti tuttuja paikkoja, lienen melko monelle lehden lukijalle uusi tuttavuus, joten esittäytyminen on paikallaan. Marraskuussa mittariin tulee 46 vuotta. Hämeenlinnasta kotoisin olevana sotilaan polku alkoi luontevasti Panssariprikaatista ja tarkemmin sanottuna sen Jääkäri-tykistörykmentistä kesällä 1995. Välillä pitää kulkea pitkä polku päätyäkseen takaisin lähtöpisteeseen. Minun tapauksessani se tarkoitti puoltatoista vuotta opintoja silloisessa Maanpuolustusopistossa, josta sitten päädyin neljäksi vuodeksi 85. Kadettikurssille, mistä valmistuin tykistöupseeriksi 2002 ja ensimmäinen työpiste sijaitti kymmenen metrin päässä alokastuvastani. Vuonna 2008 tein ensituttavuutta Porin prikaatiin rotaatiokoulutuksen merkeissä, joskin silloin ranskalainen visiitti johti Afganistaniin. Sieltä palattua ni tie Parolassa johti operatiiviselle osastolle ja lopulta huoltokomppanian päälliköksi. Tätä seurasi kolmen vuoden jakso, jonka päätteeksi valmistuin YE-kurssilta 2015. Kurssilta valmistuneena siirryin tykistön

tutkimus- ja kehittämistehtävistä vastaavan Tykistösektorin johtajaksi Niinisaloon. Tässä tehtävässä toimin neljä vuotta, jolloin tehtäviini kuului mm. Satakunnan tykistörykmentin eri yksiköiden riivaaminen mitä ihmeellisempien laitteiden ja järjestelmien kenttäkokeilla. Niinisalosta tehtäväheiluri heilahti täyden mitan oikeaan ja seuraavat kolme vuotta kului Maavoimien esikunnassa kahdessa eri aselajitehtävässä. Tehtäväheilurin käännyttyä takaisin vasempaan, voin todeta tulevani Porin prikaatiin ja Satakunnan tykistörykmenttiin ilolla ja kevyin sydämin. Prikaatin johto oli jo tuttu aiemmalta polulta ja muiden joukkoyksiköiden komentajat jo Kadettikoulusta sekä eri kurseilta. Monet rykmenttini työntekijöistä olivat myös entuudestaan tuttuja. Parikymmenvuotinen polku Puolustusvoimissa on antanut elämyksiä, kokemuksia ja

oppia uuden tehtävän hoitamiseen, mutta silti lähestyn tehtävääni terveellä nöyryydellä. Tunnistan, että ”kenttä ja kasarmi” ovat muuttuneet sitten päällikkövuosieni, joista aikaa on kulunut kymmenen vuotta. Nykyinen tehtävä myös mahdollistaa paremmin Tampereella asuvan perheen kanssa läsnäolon arjessa. Perheeseeni kuuluu vaimo ja 12-vuotias miehenalku. Harrastuksina minulla on lukeminen, elokuvat ja historian opiskelu. Tässä yhteydessä haluan myös kiittää edeltäjäni everstiluutnantti Nikolai Votshenkoa hänen merkittävästä panoksestaan rykmentin luotsaamiseksi haastavana koronavitsauksen vuosina. Samalla totean kaikille yhteistyösapuolille, naapurijoukkoyksiköiden ja oman rykmentin henkilökunnalle, että toimiston oveni on voittopuoleisesti auki ja kynnyks astua huoneeseen on matala.

REILUHINTA
AUTO-CENTER

TOYOTA
AUTO-CENTER
RAISIO LOIMAA FORSSA

www.toyotaautocenter.fi

VARSINAIS-SUOMEN HUOLTOPATALJOONAN KOMENTAJA Petri Forssell

Olen everstiluutnantti **Petri Forssell** ja vastaanotin Varsinais-Suomen huoltopataljoonan komentajuuden 1.5.2022 everstiluutnantti **Kalle Leinoselta**. Huoltopataljoona on hyvässä toimintakunnossa. Henkilökunta on palveluultista ja henkilökunnalla on tekemisen meininki. Huoltopataljoona toteuttaa prikaatin huollon järjestelyt, huollon palvelut ja on valmiina tukemaan Porin prikaatin joukkojen perustamista.

Olen syntynyt Pirkkalasta ja olen kasvanut yksityisyrittäjäperheeseen. Vuonna 1995 sain koulutuksen Panssariprikaatin Panssaripioneerikomppaniassa ja olin ensimmäisellä panssaripioneerilinjalla PSRUK 206:lla. Opin panssarijoukkojen perustaistelumenetelmät (PTM), yhteistoiminnan sekä tulenkäytön ja liikkeen merkityksen. Tukevana aselajina opin yhteistoiminnan tykistön, viestijoukkojen ja tuettavan joukon kanssa. Panssaripioneerina ymmärsi valmistautumistehtävät ja niiden tärkeysjärjestyksen merkitykset. Joukkoa opin johtamaan PTM mukaisin käsimerkein ja radiolla puhekäskeyn. Aina pitää olla valmiina ja valmistautunut seuraavaan tehtävään sekä toimintaympäristön muutoksiin.

Kadettikoulun aselajivalinnoissa valitsin ilmatorjunnan. Palveluspai-
kakseni valitsin Lapin ilmatorjuntarykmentin, sillä Lappi on aina kiehtonut mieltäni. 5.6.2000 alkaen toimin Ohjusilmatorjunta- ja tulenjohtopatterissa ensiksi joukkueenjohtajana, varapäällikkönä sekä saapumiserän johtaja. Toimin myös vuoden Aliupseerikoulun apulaisjohtajana, ennen kuin sain OIT- ja TJPTRI:n päällikkyyden. Ensimmäisenä vuonna virassa sain asejärjestelmäkoulutuksen Ilmatorjuntaohjusjärjestelmä 90:lle, Crotale NG. Sodan ajan yksikön

päällikkönä kuittasin itselleni valmiusyksikön materiaalit, kaluston, ohjusjärjestelmät, ajoneuvot sekä varastoissa olleet ohjukset ja ampu-
matarvikkeet nykyiseltä ilmatorjunnan tarkastajalta. Valmiusyksikkö ei siis ole uusi asia, mutta ehkä nykyisin vain laajemmin käytössä ja erilaisessa muodossa.

Päällikkyyden jälkeen toimin viisi vuotta ITO90 päävastuuhenkilönä. Ohjasin kahden joukko-osaston henkilökunnan osaamisen kehittämistä ja yhteistoimintaa kaikkien puolustushaarojen kanssa pattereiden sodan ajan tehtäviin liittyen. Osallistuin ylivuotisesti varusmiesten joukkotuotannon suunnitteluun, koulutuksen kehittämiseen, taistelun mukaisien yksikköammuntojen kehittämiseen sekä reserviläisten harjoitustoiminnan suunnitteluun. Toimin ITO90 modernisoinnin projektiryhmässä käyttäjien edustaja. Modernisoinnin hankintavaiheessa osallistuin sopimusneuvotteluihin, ohjauskokouksiin sekä prototyypin tehdasvastaanottoihin niin INSTA tiloissa Suomessa kuin THALES tiloissa Ranskassakin. Merkittävimpänä tehtävänä oli suunnitella ja johtaa ITO90M tekniset sekä kenttätestit vuonna 2009. Päävastuuhenkilönä suunnittelin ja johdin myös käyttöönottoprojektin. Vuosina 2009-2010 koulutettiin koko järjestelmäkoulutettu henkilökunta sekä reserviläisistä kaikkien patterien reserviupseerit sekä ohjusaliupseerit modernisoidulle järjestelmälle.

Elokuussa 2010 pääsin vuodeksi lepäämään Esiupseerikurssille 63. Kurssin aikana hain Maavoimien

materiaalilaitoksen Huolto-osastolle Operaatiokeskuksen päällikön tehtävää, jossa aloitin kurssin jälkeen. Tosin lähdin heti vuodeksi Tekniikan lisäopinnot 7 -kurssille oppimaan sotatekniikkaa ja sen, mitä olin viisi vuotta tehnyt projektissa. MAAV-MATLOPKE päällikkönä opin maavoimien operatiivisen johtamisen, operatiiviset järjestelmät, tilannekuvan sekä raportoinnin. Osallistuin laitoksen operatiiviseen suunnitteluun ja huollon järjestelyiden suunnitteluun. Vuoden 2013 aikana aloin tekemään töitä Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen rungon kanssa ja vuonna 2014 siirryin täysin rungon operatiiviselle alalle. Muutosjohtaminen, uuden järjestelmän, uusien toiminnallisuuksien ja organisaation rakentaminen tulivat tutuiksi. 1.1.2015 aloitin ensimmäisenä PV-LOGLOPKE päällikkönä. Kansainvälisissä ympyröissä kävin mm. NATO:n JOC kurssilla ensimmäisessä suomalaisjoukossa sekä olen toiminut kansainvälisessä harjoituksessa Joint Logistics Support Group (JLSG) operaatiokeskuksen (Joint Logistics Operation Center (JLOC) päällikkönä. Suomessa kävin Toimialapäällikkökurssin logistiikkalinjan yhdessä prikaatin nykyisen huoltopäällikön majuri **Raino Kukonlehdon** kanssa. Huoltoa ja logistiikkaa olen siis oppinut lukemalla, havainnoimalla, tekemällä ja osallistumalla. PVLOGLOPKE:n toimintaa ja logistiikan johtamista olen opettanut mm. kolmelle toimialapäällikkökurssille sekä kahdelle Yleisesiupseerikurssille.

Kun aika oli kypsä, hain pääsykokeiden kautta YEK63:lle vuosiksi 2019-2021. Kurssin aikana halusin palveluspaikakseni Porin prikaatin. Pääsin Operatiivisen osaston Operatiiviselle suunnittelusektorille ilmatorjuntaupseerin tehtävään. Tehtävä toimi hyvänä perehtymistehtävänä Porin prikaatiin sekä alueellisen että operatiivisen yhtymän tehtäviin. Tehtävässä tuli tutuksi myös prikaatin toimintojen suunnittelu, viranomaistoiminta sekä paikallispuolustus, Vaasa 22 -paikallispuolustusharjoituksen suunnittelusta vastaavana. Tämä oli hyvää valmistautumista Varsinais-Suomen huoltopataljoonan komentajan tehtävään.

A TRULY RELIABLE ADVANTAGE

Of all the things that can go wrong on a mission, your ammunition shouldn't be one of them.

From special forces to regular army, navy and air crews, Nammo provides the reliable advantage to those doing an important job, where and when they need it most. Our relentless focus on real-world operator challenges and constant drive to advance performance and reliability makes Nammo a trusted partner. We provide the tools that get the job done, without fail.

- Ammunition
- Rocket Motors
- Shoulder Fired Systems
- Demilitarization

Nammo
SECURING THE FUTURE

www.nammo.com

Winning
Northern European Food Company **ATRIA**
Good food - better mood.

FINAVIA
for smooth travelling

AKR.FI
Lamminkatu 36, PL 11, 32201 LAMMAA
Puh 020 799 5600 Fax 020 799 5610
AUTO- JA KONELIIKE AKR OY
www.akr.fi

Hyödynnä Suomen suositumman autovakuutuksen edut

Olemme nimittäin pakanneet siinä määrin tönäkät ominaisuudet vakuutukseen, että kyllähän sellaisen haluaa autolle kuin autolle. Vaihda sinäkin vakuutuksesi meille, niin pääset ajelemaan etujen kera.

Täältä voit lukea lisää Suomen suosituimmasta:
lahitapiola.fi/auto

LähiTapiolan autovakuutus on Suomen suosituin:
Trafic.com/ajoneuvojen rekisteröintitilasto.
Palveluntarjoaja: LähiTapiolan alueyhtiöt

Rauhanturvaajat mukana Ilmailupäivillä

Suomen Rauhanturvaajaliitto (SRTL) oli näyttävästi esillä Etelä-Pohjanmaan Ilmailukerho Ry:n järjestämässä Ilmailupäivässä sunnuntaina 31.7.2022 Rengonharjun lentokentällä Seinäjoella.

Tapahtuma oli menestyksellinen ja Pohjanmaan rauhanturvaajat (PohmRT) olivat jälleen hyvällä kokoonpanolla edustamassa SRTL osastolla. Tapahtuman järjestelyt toimivat su-

juvasti, kaikki logistinen ja toiminnallinen pelasi kiitettävästi. Järjestäjä oli odottanut noin 1500 kävijää sunnuntain tapahtumaan, mutta paikalle saapuikin järjestäjän mukaan yli 3000 kävijää! Tämä näkyi erittäin positiivisena asiana myös Suomen Rauhanturvaajaliiton osastolla, jossa oli mukana myös puolustusvoimien Pohjanmaan aluetoimiston edustaja. Osastolla oli lämmin tunnelma ja sää helmi kävijöitä. Rauhanturvaamisesta

ja kaikesta kriisinhallintatoiminnasta (KRIHA) kiinnostuneita ihmisiä oli koko ajan osastolla vierailemassa. Paikalla vierailleet kävijät saivat tietoa hakeutumisesta rauhanturvaamistehtäviin sekä ohjausta kriisinhallintatoimintojen pariin. Alueelliset yhdistystoiminnat kiinnostivat osastolla kävijöitä ja varsinkin KRIHA-taustaisille tuli paljon tietoa eri alueilla toimivista yhdistyksistä. Sen myötä rekrytoinnissa saatiin useita

Suomen Rauhanturvaajaliiton esittelypisteestä vastasi Pohjanmaan rauhanturvaajat. Esittelypiste veti puoleensa paljon rauhanturvaamisesta kiinnostuneita.

uusia jäseniä alueellisiin jäsenyhdistyksiin. Suomen Rauhanturvaajaliiton osastolta sai myös asiantuntevaa vertaistuki eli VETU -asiaa. SRTL on vahvasti mukana KRIHA -operaatioista kotiutuvien tukena muun muassa täällä koti-Suomessa arjen aloitukseen liittyen.

SRTL osastosta vastasivat PohmRT edustajat, jotka kävivät hyviä keskusteluja myös juuri asepalveluksesta ja KRIHA -tehtävistä kotiutuneiden kanssa. PohmRT:n tiedottaja **Tero Eklund** avasi nuorille, millaisia erilaisia mahdollisuuksia alueelliset jäsenyhdistykset tarjoavat jäsenilleen. Mainittakoon esimerkiksi erilaiset tapahtumat, jotka ovat hienoja tilaisuuksia olla edustamassa yhdistyksen toimintaa.

Puolustusvoimien Pohjanmaan aluetoimiston päällikön everstiluutnantti **Pasi Heinuan** kanssa käydyssä loppupalaverissa päivän päätteeksi totesimme, että hyvä yhteinen tavoitteellinen toiminta on toteutunut tapahtumassa. Saimme nuoria kiinnostumaan hakeutumisesta varusmiespalvelukseen, mitä kaikkea se mahdollistaa nuorten urasuunnitel-

mavaihtoehtoihin sekä polkua mahdollisiin rauhanturvaamistehtäviin tulevaisuudessa. Isona huomiona oli osastolla vierailleiden nuorten kiinnostus rauhanturvaamisesta kohtaan, joka oli kiitettävää ja paikalla olleet nuoret rauhanturvaajat jakoivat osastolla kävijöille monipuolista tietoa rauhanturvaamiseen sekä hakeutumiseen liittyen. Osastolla oli erilaisissa operaatioissa palvelleita rauhanturvaajia, joiden kanssa kävijät saivat keskustella yleisellä tasolla kansainvälisestä KRIHA -toiminnasta.

Seuraavassa SRTL:n kotisivulta lainattua: ”Suomen Rauhanturvaajaliitto on yhteiskunnallisesti tunnettu ja valtakunnallisesti merkittävä omistaan huolta pitävä veteraanijärjestö ja kriisinhallinnan asiantuntija. Järjestö vaikuttaa erityisesti kriisinhallintaveteraanien etujen kehittämiseen. Lisäksi seurataan palveluksessa olevien palvelussuhteen ehtoja ja tarvittaessa tehdään esityksiä niiden kehittämiseksi. Liitto osallistuu yleiseen rauhankasvatukseen. Liitto on myös tunnustettu ja itsenäinen maanpuolustusjärjestö, joka

osallistuu vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen toimintaan niiden kaikilla tasoilla yhdessä muiden maanpuolustusjärjestöjen ja toimijoiden kanssa. Vapaaehtoisessa maanpuolustuksessa liitto keskittyy tukemaan puolustusvoimia ja muita turvallisuusviranomaisia kriisinhallintakokemuksen siirtämisessä kotimaan puolustuksen ja kokonaisuutensa turvallisuuden käyttöön. Yhteistyötä sotiemme veteraanijärjestöjen kanssa jatketaan. Maailman Veteraanijärjestössä edustetaan kaikkia suomalaisia veteraaneja ja heidän perinteitään.

Suomen Rauhanturvaajaliitto yhdistää kaikki suomalaiset rauhanturvaaja kriisinhallintatehtävissä palvelleet samaan järjestöön sekä toimii jäsenistönsä edunvalvojana. Suomen Rauhanturvaajaliitto ja sen jäsenyhdistykset järjestävät monipuolista toimintaa ympäri vuoden. Liitto myös hankkii kriisinhallintaveteraanikortille etuuksia ja pitää listaa niistä.”

Teksti ja kuvat
Tero Eklund

Pohjanmaan aluetoimiston kuluvuosi on monien muiden tehtävien hoitamisen ohella keskittynyt paikallisuolustuksen valmiuksien ylläpitämiseen ja parantamiseen koulutuksella sekä harjoituksilla, kansainvälisen kiristyneen tilanteen myötä kasvaneisiin reserviläisten ja muiden kansalaisten sekä yhdistysten ja tiedotusvälineiden kysymyksiin vastaamiseen, pandemian aikana syntyneiden ja pitämättä jääneiden tilaisuuksien tapaamisvelan hoitamiseen sekä Puolustusvoimien alueellisen näkyvyyden merkittävään lisäämiseen. Maaliskuussa järjestetty Vaasa 22-paikallisuolustusharjoitus sekä Puolustusvoimien kesäkiertue kalustonäyttelyineen Kokkolassa 14. ke-

säkuuta ajoittuivat kansalaisilta saadun palautteen perusteella kreivin aikaan. Keski-Pohjanmaan pelastuslaitoksen johtajan mukaan Kokkolan konserttiin osallistui yleisöä arviolta 1500 henkilöä.

Taistelut Ukrainassa ovat kestäneet yli puoli vuotta. Kansalaisia kiinnostavat ja mietityttävät tilanteen kehittymisen lisäksi myös mahdolliset vaikutukset Suomeen ja Puolustusvoimiin. Näihin asioihin otetaan turvallisuudentunnetta lisäävästi kantaa aluetoimiston tervehdyksien ja tilaisuuksien alustusten yhteydessä.

Kansainvälinen tilanne on vaikuttanut suomalaisten mielipiteeseen, joka on huomattu ja huomioitu myös aluetoimistossa. Kansalaisten

maanpuolustustahto on vahvistunut selvästi. Yhä useampi suomalainen haluaa puolustaa Suomea aseellisesti, mikäli tilanne sitä vaatii. Tämä tahto on todennettu kyselyn tuloksessa, joka on tutkimusten ja mitaushistorian perusteella kaikkien aikojen korkein.

Sotilaallisella liittoutumisella on vahva kansalaisten tuki ja heitä kiinnostaa tieto siitä, että miten liittoutuminen vaikuttaa puolustukseemme. Varusmieskoulutuksen ja naisten vapaaehtoisen asepalveluksen perusteet eivät muutu Nato-jäsenyyden myötä. Asevelvollisten koulutusta kehitetään jatkuvasti osana Puolustusvoimien toiminnan kehittämistä. Jäsenhakemus ja tuleva jäsenyys ei siis vaikuta nyt palveluksensa aloitta-

neiden tai aloittavien varusmiesten palvelusjärjestelyihin tai asemaan. Mahdollisen Nato-jäsenyyden merkittävin vaikutus olisi se, että Suomi olisi osa Naton yhteistä puolustusta ja viidennen artiklan mukaisten turvatakuiden piirissä. Suomen puolustuksen ennaltaehkäisevä vaikutus olisi nykyistä huomattavasti suurempi. Naton suurimpia merkityksiä puolustuskyvyille olisivat sellaiset kyvykkyydet, joita pienellä maalla ei ole itsenäisesti varaa hankkia.

Pohjanmaan aluetoimistolla on hyvä valmius, jota säädellään joustavasti arvioidun tarpeen mukaisesti. Vuoden aikana toteutettavilla kertausharjoituksilla, Puolustusvoimien vapaaehtoisilla harjoituksilla sekä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kursseilla ylläpidetään ja kehitetään reserviläisten osaamista pohjalaismaakunnissa. Pohjanmaan aluetoimiston yhteydenpito muihin viranomaisiin, kuntiin ja kaupunkeihin sekä muihin keskeisiin kokonaisuomaanpuolustuksen toimijoihin on jatkuvaa.

Varma syksyn merkki ovat kutsunnat. Pohjanmaan aluetoimisto toteuttaa toimialueensa kaupungeissa ja kunnissa elokuun puolesta välistä

alkaen neljän kuukauden mittaisen urakan. Tuon neljän kuukauden aikana toteutetaan 48 kutsuntatilaisuutta, joissa kutsunnanalaisten paikkakunnittainen määrä huomioiden päätöksiä tehdään yhdessä tai useammassa lautakunnassa. Itsenäisyyspäivän 6.12. viettoon liittyvien tilaisuuksien valmistelut on aloitettu,

samoin kuin Jääkärien kotiinpaluun 105-vuotisjuhlapäivän viettäminen Vaasassa lauantaina 25.2.2023.

Aluetoimiston päällikkö Everstiluutnantti Pasi Heinua

Kuvat: Pasi Lindroos

Pohjanmaan maanpuolustuspäiri toimeenpani Porin prikaatin tuella SOMMARÖ22-harjoituksen Vaasan alueella elokuun alussa.

Kurssit ovat monipuolisia. Kuvassa TRA-kurssi.

Reservinkoulutus ja vapaaehtoinen maanpuolustus- koulutus porilaishengessä

eksti: VMP-upseeri majuri Matti Kulmanen Kuvat: Pasi Lindroos

Porilaishenki merkitsee yhteishenkeä, joka syntyy yhdessä töitä tekemällä. Yhdessä tekemisen merkitys korostuu, kun lisätään Puolustusvoimien, muiden viranomaisten ja kansalaisten valmiutta toimia normaali- ja poikkeusoloissa. Porin prikaati tukee edellä mainittuja toimia länsirannikon alueella aina Kemiönsaaresta Kokkolaan, painopisteenä Puolustusvoimien valmiuden kehittäminen. Porin prikaatin toiminta-alueella toimivat Lounais-Suomen ja Pohjanmaan maanpuolustuspiirit. Maanpuolustuspiirit jäsenjärjestöineen tukevat

Porin prikaatin sotilaallista koulutusta ja sen tarpeita. Paikallisjoukkojen suorituskyvyn kehittäminen on toiminnan keskeisin osa-alue. Reservinkoulutus ja vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus liittyvät toisiinsa saumattomasti. Vapaaehtoinen maanpuolustus edesauttaa reservin koulutuksen suunnittelua, valmistelua ja toteutusta. MPK:n (Maanpuolustuskoulutus) johtamalla SOTVA-kursseilla (sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus) kehitetään yksilötaitoja, jotka palvelevat henkilön valmiutta toimia tulevissa Puolustusvoimien johtamissa harjoit-

tuksissa. MPK:n johtamat koulutus- tapahtumat ovat erinomainen mahdollisuus kehittää omia valmiuksiaan toimimaan normaali- ja poikkeusoloissa. Toimintaamme ohjaa malli reservin polusta, joka osoittaa askeleet nousujohteiseen kouluttautumiseen. Reservin polku on syklinen. Kertaus- harjoituksen jälkeen reserviläisellä on mahdollisuus lisätä valmiuksiaan MPK:n ja Puolustusvoimien vapaaehtoisissa koulutustapahtumissa. Reserviläiskouluttajien käyttö on lisääntynyt Porin prikaatissa. Noin 150 reserviläiskouluttajaa osallistuu Porin prikaatin johtamiin harjoituk-

siin kouluttajaroolissa tulevan syksyn aikana. Heidän tehtävänä on aselajikohtaisten taitojen opettaminen niin reserviläisille kuin palvelustaan suorittaville varusmiehille. Reserviläisten ja varusmiesten välinen vuorovaikutus lisääntyy huomattavasti. Tämä edistää maanpuolustuskykyä ja -tahtoa sekä yhdessä tekemisen merkitystä.

Me yhdessä luomme erinomaiset mahdollisuudet kehittää kansalaisten valmiuksia niin asevelvollisten kuin ei-asevelvollisten näkökulmasta.

Kuulumiset Lounais-Suomen maanpuolustuspiiristä

Piiripäällikkö Petri Kosonen

Venäjänsä oikeudetön hyökkäys Ukrainaan nosti suomalaisten maanpuolustustahtoa. MPK:n Lounais-Suomen maanpuolustuspiiri (LSMPP) antaa koulutusta lähes kaksi kertaa enemmän kuin viime vuonna. Tänä vuonna piirin noin 200 kurssille osallistuu noin 4 000 henkeä, joista pääosa on reserviläisiä. Koulutuksen kasvaneeseen kysyntään on vastattu lisäämällä kurssseja. Porin prikaati on hienosti tukenut näitä suunnitelman ulkopuolisia tapahtumia. Osallistuminen MPK:n kurssille on hyvä tapa konkreettisesti osoittaa maanpuolustustahtoa. Tuloksen mahdollistavat piirin noin 600 vapaaehtoista kouluttajaa ja huollon toimijaa. Vapaaehtoiset on organisoitu aselaji- ja toimialapooleihin, jotka osallistuvat koulutuksen suunnitteluun ja henkilöstön rekrytointiin.

MPK on Puolustusvoimien strateginen ja operatiivinen kumppani. Tämä tarkoittaa sitä, että LSMPP:n kurssit suunnitellaan yhteistyössä Porin prikaatin kanssa siten, että niillä kehitetään prikaatin sodan ajan joukkojen tarvitsemia tietoja ja taitoja. On aivan selvää, ettei edellä mainittuihin koulutustuloksiin päästä ilman Porin prikaatin tukea. Prikaati tukee ensiluokkaisella tavalla piirin koulutusta nykyaikaisella kalustolla, simulaattoreilla ja tiloilla. LSMPP:llä on runsaasti erilaista koulutusta; ammunnoista aselajikoulutukseen. Matalan kynnyksen

kurssseja ovat perusammunnat ja paikallisjoukkojen peruskurssit. Koulutukset löydät MPK:n koulutuskalenterista: <https://koulutuskalenteri.mpk.fi/Koulutuskalenteri>. Tervetuloa mukaan!

Kuulumiset Pohjanmaan maanpuolustuspiiristä

Piiripäällikkö Jani Pikkarainen

Kuten muuallakin, Pohjanmaan maanpuolustuspiirissä kuluva vuosi on ollut poikkeuksellinen. Kansainvälinen tilanne syytti keväällä valtavan kiinnostuksen vapaaehtoisesta maanpuolustuskoulutusta kohtaan. Samalla lisääntynyt kysyntä on kohdistunut terävämmin määrättyihin sotilaallisia valmiuksia parantaviin perustaitoihin, kuten ammuntaan, sotilaspoliisikoulutukseen ja panssaritorjuntaan. Tämä tapahtui osin myös marginaalisempien koulutuksien kustannuksella kysynnän keskittyessä edellä mainittuihin aiheisiin. Kysyntään vastattiinkin korottamalla kurssien maksimiosallistujamäärä, laadusta tinkimättä tietysti. Myös jokaiselle kansalaiselle suunnattuihin varautumiskoulutuksiin kohdistui kysyntää jopa siinä määrin, että siihen ei läheskään aina pystytty vastaamaan.

Pohjalaisuuteen liitetään usein ku-

vaavia luonnehdintoja, kuten tarmokkuus, urhoollisuus, suorasukaisuus, rehellisyys ja joskus tulisuuksin. 1920-luvulla on maantiedon kirjassa sanailtu myös, että ”pohjalaiset ovat kestäviä maantöissä ja taitavia käsitöissä.” Tässä kontekstissa lausetta voitaneen hyvällä omatunnolla päivittää kuvaamaan myös maanpuolustustyötä, koska sitä sekä kurssilaisien että kouluttajien sitoutuneisuus ja aktiivisuus osoittavat.

Tarmokkuus ja taitavuus ei kuitenkaan yksistään riitä lisääntyneeseen kysyntään ja kasvaneisiin tavoitteisiin vastaamiseen, mikäli resurssit eivät kohtaa. Porin prikaatin varukseton tuki koulutustoiminnalle on aivan ratkaisevassa asemassa. Varuskunnan puuttumisen Pohjanmaan maanpuolustuspiirin alueella voisi äkkiä kuvitella olevan kynnyksikysymys laadukkaana koulutuksen järjestämiselle, mutta näin ei ole. Näkyvin osa, eli materiaallinen tuki, on paitsi runsasta, myös laadukasta, jonka avulla ja toimintaympäristöön mukautumalla koulutuksen taso on pystytty pitämään vähintään sellaisella korkealla tasolla, mitä se olisi varuskunta-alueen infraan tukeuduttaessakin. Myös koulutuksen suunnittelu ja ohjaus on jännevöitynyt entisestään kuluneiden vuosien aikana, ja nyt pystymme tarjoamaan entistä pitkäjänteisemmät ja johdonmu-

kaisemmat reserviläisen urapolut koulutukseen hakeutuville, joka palvelee myös paikallisjoukkojen toimintaa.

Myös kiinnostus kouluttajatehtäviä kohtaan on lisääntynyt. Pelkästään kesän aikana Pohjanmaan maanpuolustuspiirin riveihin on sitoutunut 33 uutta kouluttajaa ja tukitoimijaa, jokainen tuoden pooliin oman panoksensa ja taitonsa omalta ydinosaamisalueeltaan. Kouluttajatehtäviin hakeutuneille MPK:n kouluttajapoolin käyttö Porin prikaatin vapaaehtoisissa harjoituksissa sekä kertausharjoituksissa ovat tarjonneet vastuullisia, merkityksellisiä ja haastavia tehtäviä tavalla, jollaisia piirin toimijoille ei ole aiemmin tässä laajuudessa pystytty tarjoamaan. Vanhaa mainosslogania lainaten, ”tee työtä jolla on tarkoitus”. Kaikki tämä kurssilaisten tekemä työ oman osaamisen kehittämiseksi ja vapaaehtoisten toimijoiden tekemä tarmokas työ koulutuksen toteuttamiseksi on tänä vuonna osoittanut tarkoituksellisuutensa aivan uudella tasolla. Vaikka vuotta ja koulutustapahtumia on vielä jäljellä, katseet kohdistuvat jo tulevaan vuoteen, jolloin on paljon työtä tehtävänä mutta myös monipuolista koulutusta, uusia aiheita, entistä monipuolisempia urapolkuja ja vastuullisia kouluttajatehtäviä.

Tällä yhteishengellä ja yhteistyöllä pystymme varmasti tarjoamaan entistäkin paremman koulutusvuoden.

MPK Paikallispuolustus ja kotiseutuharjoituksessa

Valmiuspäällikkö Tino Puhakka

Porin prikaati johti jo perinteisen Naantali-Raisio 22 -paikallispuolustusharjoituksen Naantalissa ja Raision alueella. Maanpuolustuskoulutuksen (MPK) Lounais-Suomen maanpuolustuspiiri (LSMPP) osallistui harjoitukseen kahdella tavalla. LSMPP tuki paikallispuolustusharjoitusta ja järjesti yhdessä Raision kaupungin ja Varsinais-Suomen Vapaaehtoisen pelastuspalvelun (VAPEPA) kanssa kotiseutuharjoituksen.

Paikallispuolustusharjoitukseen LSMPP:n valmiuspäällikkö Tino Puhakan johdolla rekrytoitiin Porin prikaatin tarvitsemat 27 reserviläiskouluttajaa ja vastatoimintaosasto vahvuudella 10 henkeä. Henkilöt rekrytoitiin MPK:n aktiivisista toimijoista, jotka täyttivät prikaatin asettamat osaamisvaatimukset.

Kotiseutuharjoituksen tavoitteena oli selvittää, miten kolmas sektori (vapaaehtoisjärjestöt) voisivat tu-

kea Raision kaupunkia poikkeusoloissa. VAPEPA:n Varsinais-Suomen valmiuspäällikkö Tommi Virtanen ja LSMPP:n valmiuspäällikkö suunnittelivat ja toteuttivat harjoituksen. Raision kaupunki osallistui harjoitukseen kaupunginjohtaja Eero Vainion johdolla. Yhteensä 12 järjestöjen edustajaa kokoontui kaupunginjohtajan isännöimänä pohtimaan ja suunnittelemaan kolmannen sektorin mahdollisuuksia tukea kaupunkia poikkeusoloissa. Harjoituksessa kartoitettiin toimintamahdollisuuksia ja koulutustarpeita, joita tullaan käsittelemään tulevissa harjoituksissa.

Kotiseutuharjoitukseen liittyi MPK:n kyberkurssi Turun Heikkilässä. Kursilaiset perehtyivät kyberin perusteisiin ja päätelaiteiden suojaamiseen Ville Mattilan johdolla. Kurssille osallistui poikkeuksellisen paljon IT-alan ammattilaisia. Kurssi onnistui hyvin ja useita kurssilaisia liittyi LSMPP:n kyberkouluttajapooliin.

Paikallispuolustus- ja kotiseutuharjoitus ovat ainutlaatuinen mahdollisuus hyödyntää kolmannen sektorin kyvykkyyksiä ja MPK:n toimijoiden osaamista. Ensi vuonna tullaan toiminta aloittamaan samalla konseptilla paikallispuolustusharjoituksessa Satakunnassa.

Hännät heiluen Uudellamaalla

Toimittanut: Annu Porttila, kuvat Puolustusvoimat

Puolustusvoimien sotakoiraoharjoitus järjestettiin tänä vuonna 29.8.–2.9. Uudellamaalla. Porin prikaatin sotakoiraosaston johtamaan harjoitukseen osallistui koiria ohjaajineen kaikista puolustushaaroista sekä muun muassa Länsi-Uudenmaan poliisista. Viikon aikana koirat ohjaajineen harjaantuivat räjähde- ja huume-etsinnöissä varsin monipuolisessa harjoitusympäristössä.

Harjoituksen tavoitteena oli erikoisetsintäkoirien taktisen käytön yhtenäistäminen aselajeittain. Erikoisetsintäkoiranohjaajien osalta oli tarkoitus yhdenmukaistaa huume- ja räjähdekoirien käyttötaktiikkaa ja tilanteenmukaista käyttöä turva-, valvontatarkastusten sekä viranomaisyhteistyöetsintöjen yhteydessä. Viikon kestävän harjoituksen aikana koirakot pääsivät harjoittelemaan varsin monipuolisessa harjoitusympäristössä niin Espoon, Kirkkonummen kuin Siuntion alueilla. Pääpaino harjoittelussa oli suorituskyvyn mukaisissa etsinnöissä sekä viranomaisyhteistyössä. Esimerkiksi Poliisin kanssa yhteistyötä tehdään paljon.

– Yhteisiä harjoituksia, kuten myös virka-aputehtäviä on aika paljon.

Toki määrät vaihtelevat paljon vuosittain. Joku vuosi se on kymmenittäin ja joku vuosi se on yksittäisiä, kertoo harjoituksen johtaja sotilasmestari **Tero Rissanen**. Aivan ensikertalaisia harjoituksessa ei nähty, vaan kyseessä oli sotakoira-alan jatkokoulutus ja kurssi oli suunnattu koulutustarkastuksen jo suorittaneille erikoisetsintäkoirille. – Yksi pentu meillä oli mukana, mutta tässäkin tapauksessa ohjaaja oli itse opiskelemissa. Tämäkin pentu pääsi tekemään perusharjoitteita,

mutta ei tietenkään pystynyt täyspääteisesti osallistumaan näihin taktisiin harjoituksiin.

Sotakoiraosastolla riittää tekemistä ympäri vuoden. Loppuvuodesta kiireet harjoitusten ja koulutuksen osalta helpottavat hetkeksi.

– Porin prikaati kouluttaa kaikki Puolustusvoimien käytössä olevat sotakoirat ohjaajineen. Täydennyskoulutusta meillä on noin 165 vuorokautta vuodessa ja oppilaita meillä on vuosittain noin 60–100, Rissanen tiivistää osaston toimintaa.

50 vuotta sitten palvelukseen astuneiden päivä Porin prikaatissa 15. kesäkuuta

Teksti: Tapio Syrjänen, kapteeni (res)

Kuvat: Pekka Ojasen kotiarkisto ja Tapio Syrjänen

Tapasimme tällä joukolla ensimmäistä kertaa päivälleen 50 vuotta sitten, kun astuimme palvelukseen tänne Huovrinrinteen varuskuntaan, Porin Prikaatin Kranaatinheitinkomppaniaan. Tulimme kolmen maakunnan alueelta; Varsinais-Suomi, Etelä-Pohjanmaa ja Pirkanmaa olivat tasaisesti edustettuna tässä joukossa. Vanhempi kaarti meistä oli jo valmistunut ammattiinsa ja nuoremmat olivat vasta aloittamassa opiskelua. Palvelusaikamme sujui hyvin vauhdikkaasti; heti alokasajan jälkeen alkoi valmistautuminen Sarriojärven ampumaleirille. Tämän neljän viikon keikan jälkeen menimme suoraan aliupseerikouluun, jonka jälkeen vuorossa oli siirtyminen Haminaan RUK:hon 8.12.1972. 105 päivää kestänyt Vihtori 141-kurssi sisälsi mm. perinteikkään ja maineikkaan Kirkkojärven marssin, jonka Krh-komppaniamme voitti. Kurssin

jälkeen palasimme Huovrinrinteelle upseerikokelaina ja 330 vuorokautta tuli täyteen 10.5.1973, kun lähdimme vänrikkeinä siviiliin. Näin jälkeensä katsoen erittäin monipuolinen kattaus nuorille miehille! Kokoontuimme armeijakaverien kanssa heti 1973 kesällä ja vuosittaiset tapaamiset jatkuivat noin 5 vuoden ajan. Sitten alkoivat varmaan ns. ruuhkavuodet itse kullakin ja tapaamiset jäivät tauolle, joka kesti 2010-luvun alkupuolelle. Vuodesta 2013 alkaen olemme kokoontuneet noin 10 hengen joukolla vuosittain ja muutenkin yhteydenpito porukan kesken alkaa olla hyvinkin säännöllistä. Ja viime syksyn Vaasan kokoon-tumisen loppu-päätelmä oli selvä: ensi vuonna ”viiskymppiset” Huovrinrinteellä!! Ja tähän onnistui! Ajelimme kuitenkin kohti Huovrinrinnettä rauhallisen odottavin mielin tuttuja teitä pitkin ja tietysti riittävän ajoissa perille.

Prikaatin Esikunta oli laatinut meille mielenkiintoista ohjelmaa tälle päivälle, joka oli myös juhlapäivä huomenna 16.6.2022 kotiutettaville kahdelle saapumiserälle. Näiden 2/21 347 vrk ja 1/22 165 vrk palveluiden kotiuttamisjuhlaa vietetään tänään sekä Huovrinrinteellä että Niinisalossa. Tärkeä juhla tälle joukolle, jonka palvelusaikana Isänmaamme puolustukseen liittyvissä asioissa on tapahtunut todella isoja muutoksia. Meidän ensimmäisen tutustumiskohteemme parkkialueella päivän oppaamme sotilasmestari **Jarmo Jokela** odotti jo meitä. Tämä kohde oli tietenkin Porilaismuseo, joka on rakentumassa Upseerikerhon tiloihin. Museota meille esitteli kapteeni **Heikki Saarinen** erittäin suurella asiantuntemuksella. Varmaan Itä-Euroopan tilanteesta johtuen suuren naapurimme liikkeen prikaatin lähes 400 vuoden taakse ulottuvassa historiassa kiinnostivat kovasti meitä

reserviupseereita. Kansainvälistä oli toiminta jo silloin. Museon ensimmäinen näyttelyhuone oli lähes valmis ja lisää on tulossa. Entiset kerhon tilat näyttivät soveltuvan hyvin tähän uusiokäyttöön.

Ennen lounaalle siirtymistä katsastimme vielä nykyiset kerhon tilat. Monia meistä kiinnosti kerhotiloissa valokuvaseinä, jossa on kuvat entisistä prikaatin komentajista. Ja löytyihän sieltä myös eversti **Tauno Sutela**, joka oli varusmiesaikamme komentajana.

Pakkauduimme Jarmon autoon ja suuntasimme kohti lounaspaikkaa, varuskuntaravintola Rumpalipoikkaa. Nimi oli muuttunut, mutta paikka oli hyvin tuttu. Nousimme nyt kuitenkin sisään henkilökunnan puolelle, jossa meitä odotti pitkä tarjoilupöytä täynnä erilaisia herkkuja. Ravintolatoiminnasta on jo kymmenen vuoden ajan vastannut suomalainen yritys Leijona Catering. Tämä on tätä nykyaikaa! Ei ole enää pelkoa päästä kuorimaan perunoita eli perunateateritoiminta on lakkautettu! Ja kaikki tarjottava maistui ja vihreän osuus annoksesta oli aivan eri luokkaa kuin silloin ennen.

Porin prikaatin kansainvälinen toiminta näkyi myös lounaalla; bongasimme ruokailijoiden isosta joukosta pöydällisen jenkkiotilaita, jotka olivat valmistelemaan tulevaa harjoitusta suomalaisten joukkojen kanssa. Meidän ”veteraanien” silmissä tällainen yhteistyö on erittäin tärkeää ja prikaati on tehnyt tätä jo pitkään. Voidaan nyt sanoa, että onneksi!

Lounaan jälkeen nousimme taas oppaamme Jarmon ohjaamaan autoon ja suuntana oli meidän varusmiesajan kotipesä, silloinen KrhK:n kasarmi, joka on nyt 1. Huoltokomppanian käytössä. Lähestyimme kuitenkin kasarmia oudosta suunnasta. Kasarmi-rakennusten tausta, jossa ennen aukeni mäntyä kasvava rinne, oli kaivettu auki. Ajoneuvoliikenne oli siirtynyt kokonaan pois entiseltä piha-alueelta. Lähemmäksi kasarmia oli rakennettu myös uusia varastotiloja, joista korkeimpana erottautui teltojen kuivausta varten tehty torni. Heti kasarmin sisäänkäynnin jälkeen oli alakertaan tehty avarat varusteiden pesutilat sekä runsaasti säilytystilaa varusteille. Totesimme

tämän uudistuksen todella tärkeäksi; majoituskerrokset säilyvät puhtaampina ja ajoneuvojen poistuminen etupihalta lisää oleellisesti liikkumisen turvallisuutta!

Katsastimme myös alakerran luokatilat, jotka oli myös saatettu nykyajan opiskeluun sopiviksi. Iso luokkatila voitiin väliseinillä jakaa kolmeen pienempään tilaan. Ja tietysti kaikki välineet ja valmiudet tehokkaaseen opiskeluun löytyivät. Melkoinen muutos oli näissäkin tiloissa toteutettu.

Toiseen kerrokseen noustuamme monet meistä alkoivat etsiä ”omaa tupaansa”. Käynti oman Krh-komppaniamme rakennuksessa oli vierailun nostalgisin ja siinä mielessä kiinnostavin osuus! Ainutlaatuinen elämys oli päästä kulkemaan tutuisissa tiloissa ja käydä omassa tuvassa, jossa tupakaverit vuosien takaa piirtyivät mieleen! Tiloista on paljon rikkaita ja ikaikaisia muistoja alkaen ensimmäisen aamun ankeahkon ”Voiko ihanammin päivän enää alkaa”-herätyksestä alokasajan koulutuksessa koettuihin oppimisen ja onnistumisten hetkiin sekä tutustumiseen armeijakavereihin.

Huoltokomppanian varusmiehiä oli tuvissa valmistautumassa viimeiseen oppituntiinsa ja monet meistä pääsivät kyselemään heidän tuntojaan TJ:n lähestyessä minimiarvoaan. Kaikki olivat tyytyväisiä saamaansa koulutukseen, jossa jouduttiin toteuttamaan paljon poikkeusjärjestelyjä koronan vuoksi sekä palvelusaikana että lomien ajoituksessa. Hienoa joukkoa nämä nykypäivän nuoret!

Kun pakollinen ryhmäkuva kasarmimme edessä oli otettu, suuntasimme kierroksemme päätteeksi sotilaskotiin perinteisille munkkikahveille. Esikuntapäällikkö everstilutnantti **Matti Honko** jo odottelikin meitä siellä ja hän kiireisestä päivästä huolimatta ehti istua tovin seurassamme. Sotku oli kuin ennenkin, mukava taukopaikka hyvine tarjottavineen ja ennen kaikkea hyvän palvelun paikka!

Kierros tämän päivän Porin prikaatissa oli tehty, joten meidän kaikkien puolesta Isot Kiitokset prikaatin Esikunnalle, Komentaja **Vesa Valtosta** alkaen, kun saimme poiketa

Huovrinrinteellä viettämässä juhlapäiväämme! Laadittu ohjelma oli erinomainen; saimme päivästä irti paljon enemmän kuin kuvittelimme! Erityiskiitoksen ansaitsevat meidän hieno oppaamme Jarmo, jonka kokemus kaikesta prikaatiin liittyvästä on ylivertaista sekä museonjohtaja Heikki, joka on todella tehtävänsä tarkoin paneutunut ja omaa kyvyn kehittää Porilaismuseota! Eli oikeita Porilaisia molemmat!

Tähän loppuun sopii meidän armoitetun musiikkimiehemme, **Jussipekka Rannanmäen** tekemästä marssista ”Kaaderin tie” 3. säkeistön sanat, jotka kuvaavat erinomaisesti meidän kaikkien toiveita vastuunsiirrosta nuoremmille. Tämä marssi on omistettu Kaaderikuorolle, joka Kaartin soittokunnan säestämänä kantaesitti teoksen Santahaminassa maanpuolustus-korkeakoulussa järjestetyssä konsertissa 12.3.2006.

”Kautta maan ja meren ja ilman käy Kaaderin tie. Nyt katsomme nuoriin, tulevaan, jää vastuumme heille aikanaan. Se velvoittaa silloin heitä, kun kulkevat Kaaderien teitä. Kautta maan ja meren ja ilman käy Kaaderin tie. He lippua kantain ja Suomenmaalle kaiken antain, Nuorissa oi, laulu Kaaderin soi!”

PS.

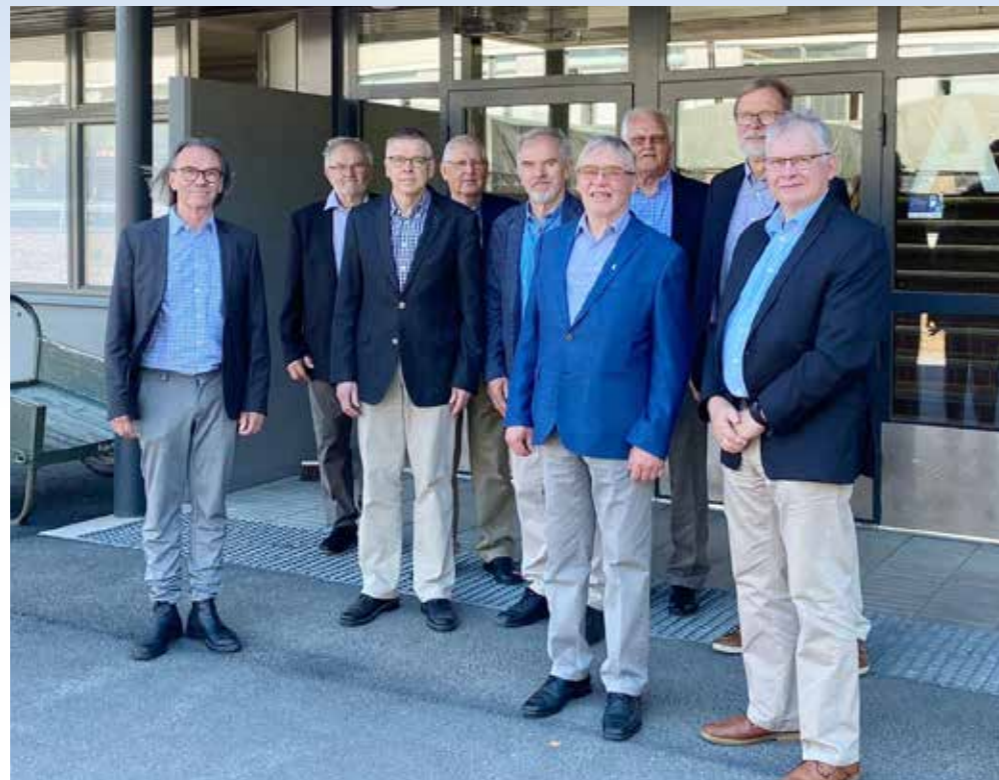
Tämä lopputeksti on nyt todellinen Post Scriptum. Olemme vuosittaisissa tapaamisissamme tuoneet esiin myös meidän varusmiesaikamme kouluttajat, kuten silloinen nuori luutnantti **Antti Harju**. Antti oli mukana Sarriojärven ampumaleirillä, jonka jälkeen hän siirtyi Haminaan RUK:n KrhK:aan. Ja siellähän Antti oli 4. joukkueen johtajana pitämässä huolta meistä porilaisista, kun siirryimme sinne RAUK:n jälkeen. Helsingin Sanomissa 19.6.2022 julkaistu kuolinilmoitus pysäytti meidät: Everstilutnantti evp. Antti Harju oli saavuttanut matkansa pään 9.5.2022 75-vuotiaana.

R.I.P Antti

Porilainen

Kunnia – Velvollisuus – Tahto

Vihtorit kasarmimme edessä vas. Jussipekka Rannanmäki, Olli Ahtola, Heikki Mettomäki, Markku Saarikallio, Tapio Syrjänen, Reino Elo-maa, Jussi Toivonen, Pekka Ojanen ja Jukka Lekkala.

Kerhotoimintaa turvaamassa

Teksti: Matti Vihottula, kapteeni Heikki Saarinen ja majuri Sami Silmu

Huovinrinteen kerhosäätiö sr ylläpitää kerhokiinteistöä, jossa toimivat vuokralaisina Huovinrinteen Upseerikerho ry ja Porin prikaatin perinneyhdistys ry. Kerho ylläpitää ravintolatoimintaa ja perinneyhdistys museota. Yhteisenä toiveena on, että kerhokokonaisuudesta muodostuisi lähivuosien aikana entistä enemmän kaikille varuskunnassa työskenteleville oma ja yhteinen asia. Vain maksavilla asiakkailla toimintaa pystytään kehittämään ja samalla turvaamaan kiinteistön tulevaisuus. Kiinteistön ylläpitokustannukset ovat mittavat, ja välttämättömät peruskorjaukset ovat joka hetki lähempänä.

Huovinrinteen kerhorakennus valmistui vuonna 1966, josta lähtien kiinteistöä ovat isännöineet ammatillisotilaiden perustamat yhdistykset.

Turusta Säskylään muuttaneiden upseereiden perustama Säskylän varuskunnan upseerikerho muutti nimensä Huovinrinteen upseerikerho ry:ksi vuonna 1968. Kerho on toiminut tiloissa siitä lähtien ja jatkaa edelleen, nyt vuokralaisena. Rakennuksen toisessa päädyssä ovat toimineet prikaatin aliupseerikunnan vuonna 1963 perustama Huovinrinteen aliupseerit ry, sittemmin Huovinrinteen toimiupseerit ry, jonka seuraaja Huovinrinteen päällystö ry lopetti kerhotoimintansa kiinteistössä kesäkuussa 2016.

Reilun viiden vuoden takaisten muutosten taustalla olivat puolustusvoimien säästötoimenpiteet, joiden johdosta varuskuntien henkilöstökerhojen vuokrasopimukset irtisanottiin. Suurimmalla osalla varuskuntapaikkakunnista päätös merkitsi kerhotoimintojen päättymistä. Huovinrinteen upseerikerho ry kui-

tenkin neuvotteli vielä Senaatti-kiinteistöjen kanssa vuokrasopimuksen, joka pelasti toiminnan jatkuvuuden. Tämä vaihe päättyi lyhyeen, koska Senaatti halusi myydä tappiota tuottavan kiinteistönsä.

Kerhosäätiön perustaminen

Etuosto-oikeuttaan käyttäen Säskylän kunta pelasti rakennuksen mahdolliselta purkamispäätökseltä päättäessään ostaa Senaatti-kiinteistöiltä tuon 1,3 hehtaarin suuruisen määräalan, jolla sijaitsee varuskunnan käytössä ollut kerhorakennus. Samassa yhteydessä suunniteltiin kerhosäätiön perustamista prikaatikenraali (evp) **Olli Nepposen** toimiessa puuhämiehenä. Neuvottelujen tuloksena Säskylän kunta, Porin prikaatin tukisäätiö sr, Porin prikaatin kilta ry, Porin reserviupseerikerho ry ja Varsinais-Suomen maakuntasäätiö sr sekä **Esko Eela, Olli Nepponen, Simo Palokangas** ja **Ravo Sarmet** perustivat Huovinrinteen kerhosäätiön sr:n 31.8.2018.

Säätiön tarkoituksena on edistää kerhoperinteen säilymistä Säskylän Huovinrinteellä sekä tukea Porin prikaatin ja maanpuolustusjärjes-

töjen toimintaa erityisesti Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella sekä edistää maanpuolustustahdon ylläpitoa ja kehittämistä. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan ylläpitämällä Huovinrinteen kerhokiinteistöä sekä tukemalla taloudellisesti ja muilla tavoin sen puitteissa ylläpidettävää toimintaa. Säskylän kunta lahjoitti ostamansa kiinteistön säätiölle tamikuussa 2019.

Kerhosäätiön perustama Huovinrinteen kerhoyhtiö oy hoitaa osaltaan kiinteistöön liittyvää operatiivista toimintaa ja on allekirjoittanut tilojen vuokrasopimukset Huovinrinteen upseerikerho ry:n ja Porin prikaatin perinneyhdistys ry:n kanssa. Yhdistykset hoitavat itsenäisesti tilojensa varaukset, tilaisuuksien järjestelyt ja tarjoilut. Upseerikerhon osalta kerhon palkkaama ravintolapäällikkö, aikaisemmalta titteliltään emäntä, hoitaa asiaa. Upseerikerho hallinnoi ja vuokraa myös kiinteistöllä olevia autojen lämmitystolppia.

Upseerikerho

Porin prikaati ja sen yhteistoimintakumppanit ovat upseerikerhon ja sen ylläpitävän ravintolan tärkeimpiä asiakkaita. Kerholta löytyvät kokoushuone, perinnehuone sekä iso sali tarjoavat upeat puitteet monenlaisille kohderyhmille niin kokouskahveihin, seisoviin pöytiin kuin á la carte -annoksiin. Yhdistyksillä ja yksityisillä henkilöillä on myös mahdollisuus ostaa palveluita erilaisten juhlien järjestämistä varten.

Viimeiset vuodet ovat olleet haasteellisia koronapandemian vuoksi. Upseerikerhon toiminta on ollut

reilusti tappiollista kokoontumisten ja ravintolatoiminnan rajoitusten takia. Säätiö onkin tukenut kerhoa vapauttamalla sen joidenkin kuukausien vuokranmaksusta ja maksamalla myös sähkölaskut.

Vuoden 2023 alusta upseerikerhon ravintolatoiminnan on suunniteltu muuttuvan liiketoiminnan harjoittamiseksi. Tavoitteena on mahdollistaa Ravintola upseerikerhon palvelujen käyttö aikaisempaa laajemmin sekä jäsenille, että alueen yrityksille, yhdistyksille ja yksityisille henkilöille. Muutoksesta tiedotetaan myöhemmin. Ravintola upseerikerho toivottaa uudet ja vanhat asiakkaat tervetulleeksi!

Uusi Porilaismuseo

Entisen Päällystökerhon tilat kerhorakennuksen kaakkoispäädystä vuokrattiin Porin prikaatin perinneyhdistys ry:lle vuonna 2019, jota ennen tiloja remontoitiin uutta käyttötarkoitusta varten. Perinneyhdistys perustaa prikaatin historiaa esittelevän näyttelyn alkuvaiheessa kolmeen huoneeseen.

Ensimmäinen osio käsittää joukko-osaston alkutaipaleen Porin jalkaväkirykmentin perustamisesta vuonna 1626 aina Vanhan sotaväen lakkauttamiseen vuoteen 1902. Tämä Ruotsin ja Venäjän vallan aika on koottu entiseen yläkerran biljardihuoneeseen, ja se esiteltiin ensi kertaa yleisölle valapäivänä 14. helmikuuta 2020.

Suunnitelman mukaan näyttelyrakentaminen etenee kuluvana syksynä osioon kaksi, joka käsittää aikakauden Jääkäriliikkeen perus-

tamisesta sodan päättymiseen 1945. Kolmas osio tulee esittelemään sotien jälkeistä aikaa, muun muassa Porin prikaatin siirron Turusta Säskylän Huovinrinteelle.

Porilaismuseon vahvana tukijana on sen perustamisesta 1990 lähtien ollut Porin prikaatin Kilta ry. Tuki museolle on jatkunut myös uuden Kerhosäätiö -konseptin aikana. Maakunnalliset museot ovat osaltaan tukeneet Porilaismuseon toimintaa alusta alkaen, mm esinelainoin. 1990 luku oli museon voimallista identiteetin ja aseman rakentamisen aikaa. Tuolloin Porilaismuseo sai satalukuihin kirjattuja esinelahjoituksia. Porilaismuseo ottaa jatkossakin ilolla vastaan yksityisiä esinelahjoituksia.

Porilaismuseo.fi

Porilaismuseo siirtyi rakentuessaan samalla myös digiaikaan. Porilaismuseo.fi-sivustolle on kerätty kaikki Porin prikaatin perinnetilat. Sivustolla esitellään Porilaismuseon lisäksi Huovinrinteen upseerikerhon tiloissa oleva perinne-esineistö sekä Niinisalon perinnehuoneen esineistöä. Sivustolle täydennetään myöhemmin myös tiedot ulkomuistomerkeistä sekä Säskylässä että Niinisalossa.

Porilaismuseo.fi -sivuston luomisen päämääränä oli toteuttaa museokävijälle digitaalinen työkalu museovierailun tueksi. Skannaamalla museoesineiden yhteyteen liitettyjä QR-koodeja vierailija pääsee välittömästi lukemaan taustatietoa esineestä omalla mobiililaitteellaan. Museo-tilassa vierähtää helposti pidempikin

TESTAMENTTILAHJOITUS

- Maanpuolustuksen historiaa ja kerhoperinnettä ylläpitävän ja keräävän Huovinrinteen Kerhosäätiö sr:n kerhokiinteistön tulevaa peruskorjausta voi tukea testamenttilahjoituksilla.
- Yleishyödyllisen yhteisön, kuten Kerhosäätiön, ei tarvitse maksaa testamenttilahjoituksesta perintöveroa.

Yhteydenotot toimitusjohtaja Matti Vihottula, 0400 772693 tai matti.vihottula@gmail.com.

aika esineitä tutkiessa ja niiden tarinoin syventyessä. Museossa pystyy seuraamaan taisteluita kartasta ja perehtymään haluamiinsa yksityiskohtiin. Sivuston yhtenä mielenkiintoisena osiona on elävän kuvan osasto, jossa on jo nyt katseltavissa Porin prikaatin 350 juhluvuoden kunniaksi valmistunut historiallinen elokuva. Elävän kuvan osastoa täydennetään myös jatkossa uusin Porin prikaatin historiaa esittelevin elokuvin. Museomatkan voi siis halutessaan tehdä kotisohvallaankin, mutta saadakseen täyden museokokemuksen ja nähdäkseen kaikki esineet kannattaa saapua Porilaismuseoon uppoutumaan Porin prikaatin historiaan.

Tulevaisuuden haasteet

Kerhorakennus lähestyy 60 vuoden ikää, joten välttämätön peruskorjaus lähestyy vääjäämättä. Vuosien varrella kohdetta on saneerattu, mutta erityisesti LVI-tekniikka on uusimisen tarpeessa. Suuriin korjauksiin säätiöllä ei tällä hetkellä ole varoja. Niinpä säätiö on päättänyt pyytää testamenttilahjoituksia myös Porilaisessa. Yleishyödyllisenä yhdistyksenä säätiön ei tarvitse maksaa testamenttilahjoituksesta perintöveroa.

Kerhosäätiöllä ja -yhtiöllä on erinomaisesti toimivat suhteet nykyisiin vuokralaisiinsa ja muihin yhteistointikumppaneihin. Ympäröivän yhteiskunnan kaikki toimijat ovat lämpimästi tervetulleita järjestämään tilaisuuksia kerholla ja siten tukemaan kerhon toimintaa, jotta myös kiinteistön tulevaisuus pysyisi turvattuna.

Huovinrinteen kerhosäätiö sr kiittää yhteisöjä, yrityksiä ja yksityishenkilöitä tähän mennessä saamistaan lahjoituksista, jotka on käytetty täysimääräisesti kerhotoimintaa pyörittävän Huovinrinteen upseerikerho ry:n hyväksi. Säätiö ottaa kiitollisuudella vastaan lahjoituksia myös jatkossa, jotta säätiön taloudellinen tilanne mahdollistaisi toteuttaa myös kiinteistön peruskorjauksia.

Monialainen osaaja ravintolapäällikkönä

Teksti ja kuva: Alikersantti Amanda Savo

49-vuotias **Jaana Rosenqvist** on juuri aloittanut tehtävänsä Porin prikaatin upseerikerhon ravintolapäällikkönä. Porilais-syntyinen Rosenqvist on ollut Puolustusvoimilla töissä jo vuodesta 2010 asti. Ennen ravintolapäällikkönä toimimista hän on ollut vaatetuskorjaamolla ompelijana.

– Olen vielä virkavapaalla vaatetuskorjaamolta, eli voin palata sinne, jos tämä ei olekaan oma juttu.

Vilkkaassa arjessa ei harrastuksille ole kovin paljoa aikaa. Rosenqvistilla on oma ravintola, jonka parissa vapaa-aika kuluu. Aikaisemmin urheilu on ollut isompi osa arkea, etenkin juokseminen. Työssä erityisesti motivoi ainutlaatuisen tilaisuuksien luominen.

– Haluan luoda hienoja hetkiä, kun ihmiset tulevat tapaamaan toisiaan, Rosenqvist kertoo. Vaikka työtunteja kertyy sesonkikaudella paljon, on työ myös palkitsevaa. Työtä motivoi pienen pai-

neen alla toimiminen. Rosenqvist on juuri valmistelemaan 180 hengelle tilaisuutta, joka on tuonut omia haasteistaan mutta luovilla ratkaisuilla nekin ratkotaan.

Rosenqvist on monialainen osaaja. Ammattiosaamista löytyy ompelijana, levyseppähitsaajana sekä tarjoilijana toimimisesta. Ravintolapäällikön virassa on hyötynyt monialaisesta osaamisesta, sillä koko Upseerikerho on hänen vastuullaan. Odotuksissa tulevalle syksylle on mukavat asiakkaat ja uudet kohtaamiset.

Upseerikerho on kaikille avoin vuokrattava tila. Valtaosa vuokraajista tulee varuskunnan alueelta, jonka lisäksi erilaiset yhdistykset ja yksityishenkilöt vuokraavat tiloja omaan käyttöönsä. Tilaisuuksia järjestetään myös yhdessä porilaismuseon kanssa, joka on upseerikerhon yhteydessä. Huovinrinteellä upseerikerho on aloittanut toimintansa vuonna 1968, sitä ennen upseerikerho on toiminut Turussa.

Yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä

Teksti ja kuvat: Henna Ryömä

Syyskuun alussa järjestettiin Valtakunnalliset sisarpäivät Tampereella. Tapaamiset muiden yhdistysten kanssa ovat olleet koronatauolla, mutta tänä vuonna on järjestetty alueellinen sisarretki ja koko nyt Suomen laajuinen valtakunnallinen tapaaminen. Onneksi omia sisartapahtumia on pystytty järjestämään myös korona-aikana aina sen hetkiset rajoitukset huomioiden, joten ihan täysin ilman yhteisöllisyyttä emme ole joutuneet toimimaan.

Suurin osa sotilaskotityöstä tehdään paikallisesti, oman yhdistyksen työnä. Ajoittain järjestetään kuitenkin tapahtumia ja harjoituksia, joissa omat voimat eivät riitä, vaan työtä tarjotaan alueen muille yhdistyksille. Samalla voidaan tarjota harjoittelumahdollisuuksia myös yhdistyksille, joilla ei ole omaa sotilaskotia tai jotka eivät toimi varuskunnan yhteydessä. Suurimpia yhteistyön ponnistuksia ovat kuitenkin valtakunnalliset harjoitukset, joissa harjoitellaan samalla koko sotilaskotijärjestön poikkeusolovalmiutta. Jotta yhteisissä harjoituksissa toimiminen olisi mahdollisimman luontevaa, on tärkeää ja antoisaa tottua tekemään työtä myös muiden kuin satakuntalaisten kanssa ja hioa yhteiset toimintatavat jouheviksi.

Satakuntalaista ja varsinais-suomalaista yhteisöllisyyttä kasvatettiin viime toukokuussa, kun kokoonnuttiin alueellisesti Varsinais-Suomen ja Satakunnan sisarten kanssa yhteiselle koulutusretkelle noin 80 sisaren voimin. Päivä alkoi retkellä Karviaan Anne Mattilan taidetalolle ja konserttiin ja iltapäivällä tutustuimme Niinisalon sotilaskotiyhdistyksen tiloissa järjestetyssä koulutusosiossa sosiaalisen median saloihin. Läpi käytiin yleisimmät somekanavat ja

niiden toiminta sekä Sotilaskotiliiton sosiaalisen median ohjeet. Ehkä joku meistä pääsi testaamaan ohjeita myös valtakunnallisilla sisarpäivillä.

Valtakunnallisen tapahtuman suurin anti oli yhteisöllisyydessä ja verkostoitumisessa. Vihdoin päästiin tapaamaan vanhoja tuttuja ja luomaan uusia ystävyksiä. Liikenteessä oli noin 500 jäsentä, joista satakuntalaisia oli

noin viisitoista. Oli valaisevaa kiertää meille järjestetyillä retkillä - tutustua Pispalan historiaan ja kuulla Tampereen kaupungin kasvusuunnitelmista kaupungin väkiluvun lisääntyessä. Oli mielenkiintoista tutustua Tampereen sotilaskotiyhdistyksen uuteen sotilaskotiautoon ja sykähdyttävää seurata vihreiden sisarten kulkua Tampereen kaduilla.

Järjestöjen yhteistyöhanke vireille:

Puujalkaritarista saataisiin järjestöille nimikkojääkäri

Teksti: Kari Nummila Kuvat: Kari Nummilan kokoelma

”Puujalka-Laakso”, ”Puujalkaritari” eli jääkärieverstiluutnantti Viljo August Laakso (torpparin poika Pälkäneeltä, 13.8.1895–30.9.1950 Renko) kuuluu tunnetuimpien jääkäriupseeriemme joukkoon. Häntä arvostetaan kovasti kautta maan, Länsi-Suomessa ja aivan erityisesti Loimaan seudulla, jonka satureita (Loimaa, Mellilä, Metsämaa, Alastaro) hän johti pataljoonankomentajana niin Talvisodassa (Jalkaväkirykmentti 13:n III) kuin Jatkosodassakin (Jalkaväkirykmentti 35:n III).

Laakson ohella jääkäriliikkeen kannalta tärkeä merkkihenkilö on Loimaalla syntynyt voimistelunopettaja/majuri **Väinö Tiirikin**. Hän osallistui 20.11.1914 jääkäriliikkeen synnyn elintärkeään Ostrobotnian kokoukseen ja oli mukana myös silloin, kun kysyttiin Ruotsilta mahdollisuutta saada tuleville jääkäreille koulutusta. Aina itsekäs Ruotsi oli kylä kyykyttänyt Suomea yli 400 vuotta m.m. ankaralla sotaväenotolla. Suomi oli siirtynyt vuonna 1809 Ruotsilta Venäjän haltuun. Ruotsi kieltäytyi puolueettomuuteensa vedoten. Tiiri saavutti pronssi- ja hopeamitalin vuosien 1908 ja 1912 olympialaisissa.

Niin Laakso kuin Tiiri ovat henkilöitä, joita tuleva Loimaan seudun maanpuolustusjärjestöjen yhteistyöelin varmaan nostaa esiin yhtenä osana tulevien yhteistapahtumien sarjassa. Vielä kuluvan vuoden puolella. Yhteisretkiä tullaan myös suunnittelemaan.

Senaatin joukoilla

Laakson jääkäriaika ajoittui välille 6.9.1915–01.11.1917. Hän palasi Suomeen seitsemän muun jääkärin kanssa aselaiva Equityllä. Laakso toimi palatuaan Suomeen m.m. kouluttajana Vöyrin sotakoulussa, jossa valmennettiin alipäällystöä/ryhmänjohtajia. Vapaussodan alkuvaiheissa hänen johtamansa joukko riisui Pohjanmaalla venäläisiä joukkoja aseista. Suomesahan oli arviolta 45 000–70 000 venäläistä sotilasta alkuvuodesta 1918. Suomi ei siis käytännössä ollutkaan itsenäistynyt vielä 6.12.1917, vaan vasta keväällä 1918, kun venäläisjoukot oli ajettu pois ja vallankumousyritys oli kukistettu maan ainoan laillisen hallituksen, senaatin joukoilla. Niihin kuuluivat jääkärit, suojeluskuntalaiset ja vuoden 1878 asevelvollisuuslain nojalla kutsutut.

Tallella on vieläkin nimikiista vuoden 1918 tapahtumista. Akateemikko Eino Jutikkala on todennut, ”että se aika, joka kului pelkästä itsenäisyysjulistuksestamme (6.12.1917) itsenäisyytemme todelliseen vakiinnuttamiseen (keväällä 1918) on Suomen historiassa nimeltään Vapaussota”. On paljon kiistelty siitä kontrafaktisesta argumentaatiosta, jonka mukaan Kansanvaltuuskunnan ja Suomen punaisen kaartin aloittama vallankumousyritys Leninin agitaation ja aseavun turvin olisi onnistuessaan tuonut Suomelle kurjuutta ja ilmeisesti jättänyt Suomen Neuvosto-Venäjän haltuun lopullisesti. On aikamoinen ristiriita väittää Leninin antaneen Suomelle itsenäisyyden, vaikka pian tunnustamisen jälkeen hän aseisti Suomen kapinalliset.

Laakso muistetaan siitä, että hän lähti innolla mukaan etulinjan tiedustelupartioihin. Tunnettu on kommentti ”Laakso oli useimmiten tavattavissa piikkilangan väärellä puolella!” Tämä johti haavoittumiseen 3.3.1940 etulinjan tiedusteluretkellä. Häneen osui alavatsaan vihollisen luoti, mutta kuin ihmeen kaupalla hän pelastui leikkaushoidolla.

”Ei pelännyt pirua eikä vihollista”

Laakso aloitti Jatkosodan JR35:n III pataljoonan komentajana, mutta hänet määrättiin JR60:n komentajaksi heinäkuun lopulla 1941. JR60:ssa Laaksoa luonnehdittiin kommentilla, että ”hän ei pelännyt pirua eikä vihollista!” Sotilasjohtajana Laakso nautti suurta kunnioitusta eikä aiheetta: 3.8.1941 Laakso oli taas etulinjaa tutkimassa ja astui pieneen laatikkomiinaan sillä seurauksella, että toinen jalka katkesi nilkkaa myöden. Toivuttuaan Laakso siirtyi kotirintamalle muun muassa koulutuskeskuksiin eri tehtäviin.

”Kylmä”-Kalle Heiskanen rekrytoi kuitenkin tuntemansa Laakson Lapin sotaan JR8:n komentajaksi. Proteesin avulla Laakso pystyi liikkumaan niin hyvin, että ulkopuoliset eivät huomanneet mitään outoa hänen askelluksessaan.

Sodan jälkeen Laakso palveli komentajana Seinäjoen sotilaspiirissä, jossa hän tutustui toiseen vaimoonsa **Leeaan**, joka oli Laaksoa 24 vuotta nuorempi. Laakso oli avioitunut ensimmäisen kerran ennen viime sotia Loimaalla/Mellilässä, jossa hän harjoitti jonkin aikaa vaimonsa **Eeva Karuksen** myötä.

Leean vanhemmat kauhistuivat kuultuaan tyttärensä avioaikaista, kun heille oli selvinnyt sulhaskandidaatin ikä. Tilanne muuttui täysin, kun vanhemmat tapasivat ensi kerran tulevan vävynsä. Niin Leea kuin moni muukin siviilihenkilö on kuvailut Laaksoa täydelliseksi gentlemanniksi. Tunnettua on, että Laakso saavutti alaiensa jakamattoman kunnioituksen ja ihailun sekä esimiestensä horjumattoman luottamuksen. Laaksole sotilasura urkeni kansakoulupohjalta ja kielitaidottomana.

Laakso eläköityi Puolustusvoimista vuonna 1948 siirtyen liike-elämän palvelukseen. Lääkäri erehtyi tekemään hänelle väärän diagnoosin ja hän menehtyi 3.9.1950. Laakson lepopaikka on Rengon vanha hautausmaa. Lähinnä Loimaan seudun aseveljet hankkivat hänen hautalleen suurikokoisen hautakiven, johon on kiinnitetty reliefinä Laakson kasvokuva.

Laakso sai Mannerheim-ristin 2. luokan ristin 7.5.1945 numerolla 191. Se oli viimeinen myönnetty risti. Hänelle oli esitetty ristiä jo Talvisodan perusteella neljän muun jääkärin ohella, mutta ratkaisua ei tullut. Nimitysteksteissä Laaksoa on luonnehdittu ”todelliseksi sotaupseeriksi”. ”Aina joukkonsa kärjessä ja henkilökohtaisella panoksella (tuhoten muun muassa panssarivaunuja) vaikutti ratkaisevasti taistelutulokseen”. ”Yksi Summan rintamalohkon kyvykkäimpiä ja pelottomampia komentajia”.

Loimaalaissyntyinen jääkäriaktivisti, voimistelunopettaja ja majuri Väinö Tiiri oli tärkeä tekijä jääkäriliikkeen perustamisessa ja m.m. Suomalaisen Nuijan puheenjohtaja sekä vuosien 1908 ja 1912 olympiamitalistikin.

Viljo Laakson hautapatsas Rengon hautausmaalla. Sen pystyttivät Laakson Talvi- ja Jatkosodissa komentamien JR13:n ja JR 15:n Loimaan ja Pöytyän seudun soturit.

Kunnia, velvollisuus ja tahto:

Minna puolustaa maataan aseilla ja multakulttuurilla

Teksti: Kari Nummila Kuvat: Minna Nenosen kokoelma ja Kari Nummila

kuului: ”minua velvoittavat kunnia-velvollisuus - tahto!”

J.L. Runebergin Maamme -laulussa on sanakolmikko ”auroin, miekoin, miettehin”, joka kuvaa myös Minnan elämäntyötä: ”Miekat” tarkoittaa tietysti maanpuolustusasioita. ”Aurat” merkitsee hänen harjoittamaansa osa-aikaista maanviljelystä. ”Miettehin” viittaa tietysti siihen henkiseen kanttiin, jota hän tarvitsee kaikissa töissään poikkeuksellisen paljon.

Reservin sotilasmestari Minna Nenonen suoritti naisten vapaaehtoisen asepalveluksen vuonna 1999 Porin prikaatissa. Hänellä on takanaan satoja kertausharjoituspäiviä reserviläisenä: hän aloitti ensimmäisenä naisena viisivuotisen pestin valtakunnallisen Reserviläisliiton toiminnanjohtajana viime vuoden elokuussa ja palveli tätä ennen vuodesta 2018 MPK:n Lounais-Suomen piirin koulutussihteerinä ja vuodesta 2020 saman piirin valmiuspäällikkönä. Tätä aiemmin hän toimi kahdeksan vuotta Alastaro golfin toiminnanjohtajana Virttaankankaalla Porin prikaatin ”naapurissa”. Tästä työstä jäi elämään golf-harrastus.

Minnalla riittää tutkintoja

Hän suoritti v. 2001 kesken jääneen lukion loppuun Loimaan yhteiskoulussa. Tämä jälkeen hän palveli kahdeksan kuukautta sopimussotilaana ja mielessä kangasteli kadettiupseerin urakin. Tämä ajatus tuli hylätyksi ja Minnan suoritti m.m. markkinoinnin ja liiketalouden tradenomin ja liiketalouden merkonomi tutkinnon ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon.

Otsikon viittaus ”auroihin” ja mul-

takulttuuriin tarkoittaa siis sitä, että hän toimii Oripäässä vanhempiensa maatilalla käytännön osa-aikaviljelijänä päätuotantosuuntanaan viljanviljely. Tähänkin tehtävään hän on perehtynyt myös teoriapuolella eli hän on suorittanut maaseutuyrittäjän tutkinnon (maanviljelysteknikko).

Joidenkin mielestä multakulttuuri on hienoin kulttuuri ja on suuri etuoikeus, kun saa olla konkreettisesti seuraamassa kasvun ihmettä - niin stressaavaa kuin se saattaakin olla välillä, kun väkilannoitteiden ja polttoöljyn hinta voikin tuplaantua vuodessa tai sitten ilmat kronklaavat ja aiheuttavat suuria sadonmenetyksiä! – Haaveena minulla on vielä jatkaa jossain vaiheessa opintoja yliopistossa loppututkintoon saakka. No, kaikki riippuu siitä, miten asiat tässä elämässä etenevät.

Metsästystä ja marjastusta

– Kyllä minun luontosuhteeni merkitsee muutakin kuin reservin harjoituksia metsässä tai peltotöitä. Metsästä kahdessakin eri jahtiporukassa niin hirvieläimiä kuin pienriistaakin. Marjastuskin kuuluu ohjelmaan. Luonnossa liikkuminen hyödyttää harjoittajaansa niin fyysisesti kuin henkisesti.

– Maanpuolustus on tietysti muutakin kuin varsinainen aseellinen toiminta. Kun otetaan huomioon maantieteellinen asemamme, niin kaikkalainen huoltovarmuudenkin varmistaminen on erityisen elintärkeä asia. Haluan siinä tehdä oman osuuteni tällä viljelytoiminnalla, johon kuuluu pienessä mitassa myös henkilökohtaisia toimia kuten vihanesten ja perunan viljelyä omiksi tarpeiksi.

Pakkoluovutus sytytti kipinän

Minnan maanpuolustuskipinän sytyttivät aikanaan hänen Karjalasta kotoisin olevat isovanhempansa, jotka olivat kokeneet Karjalan muun heimon kanssa Karjalan karmean pakkoluovutuksen ja kaiken siihen liittyvän vääryyden. Hän vietti paljon aikaa evakkoisovanhempiansa

maatilalla Oripäässä kulkien heidän kanssaan usein Oripään sotaveteraanien ja – invalidien retkillä. Siinä samalla muotoutui ja vahvistui hänen maanpuolustusajattelunsa.

Minna on ollut yli 20 vuotta Oripään reserviäliupseerien jäsen ja puolet ajasta sen puheenjohtaja. Nimestä huolimatta yhdistyksen jäseneksi voi päästä 18 vuotta täyttänyt henkilö – myös naiset - vaikka ei olisi palvelut varusmiehenä.

Reserviläisjärjestöt vetävät väkeä

Valtakunnalliseen reserviläisjärjestöön kuuluu nyt yhteensä 320 paikallisyhdistystä, joissa on jäseniä 45 000. Jo Krimin sota lisäsi reserviläisten määrää paljon ja vauhti on yhä parantunut, kun Venäjä ryhtyi hyökkäyssotaan Ukrainaa vastaan.

– Me olemme jäsenyhdistystemme katto-organisaatio. Uskon vahvasti, että reserviläistyö kentällä tulee edelleen vahvasti kasvamaan. Suomen NATO-jäsenyysskin lisännee alan harastajia reservissä, Minna sanoo.

– Asepalvelu oli tosi mielenkiintoinen haaste, joka kannatti ehdottomasti ottaa vastaan. Vuodesta jäi päällimmäiseksi vanhyviä kokemuksia ja mieluisia muistoja. Asepalvelus vaatii tietyn kuntopohja, jokaisen pitää kyetä kantamaan omat ”renselinsä” eikä tyrkyytä niitä muilla. Silloin pojatkin hyväksyvät tytöt mukaan. Yksi hienoimpia asioita armeijassa oli hyvä ja yritteliäs henki, joka

Pitkäaikaiset ystävykset Reserviläisliiton toiminnanjohtaja Minna Nenonen ja Porin prikaatin talouspäällikkö Suvi Lähteenmäki on kuvattu juhlatunnelmissa joitakin vuosia sitten.

leimasi varusmiehiä kuin kantahenkilökuntaa. Tällaiseen joukkoon kuulumisesta voi olla syystäkin ylpeä! Omalla asepalveluksellani katson liittyneeni siihen ketjuun, joka on puolustanut ja puolustaa tarvittaessa isänmaata, Minna totesi allekirjoittaneen hänestä kotiutumispäivänä tehdyssä Loimaan Lehden haastattelussa.

Minna ei kannata naisille yleistä asevelvollisuutta. Kutsunnat voisi järjestää vaikka kaikille, mutta siellä sitten kunkin mahdollisuudet. Itse hän jatkaa viiden vuoden pestiään liitossa ja miettii aikanaan, hakeeko h-än toiselle kaudelle.

– Kyllä Minna siellä pärjää. Hän on valtavan energinen eikä nosta käsiään pystyyn, vaikka joutuisi tosi vaikeankin paikan eteen, vaan omistautuu työhönsä kahta vertaa teräväkämmin, Minnan oripääläinen, pitkäaikainen ystävä jo lapsuusajoilta, Porin prikaatin talouspäällikkö **Suvi Lähteenmäki** kertoo.

Oripääläistäustainen reservin sotilasmestari **Minna Nenonen**, 43, on isänmaan väkevä puolustaja ja palvelija, jonka keinovalikoimaan kuuluvat varsinaissuomalaisen maakuntalaulua mukaellen ”auroin, miekoin, miettehin”. Hän on sisäistänyt jo vapaaehtoisessa asepalveluksessa Porin prikaatissa vuonna 1999 aitoporilaiseen tyyliin sloganin ”kunnia-velvollisuus-tahto”.

Tämä kuva kertoo hyvin siitä, että muun ohella Minna Nenonen, reservin sotilasmestari, on osallistunut ahkerasti kertausharjoituksiin vuosien varrella.

Tämän Porilaisten sloganin muotoili Kuninkaallisen Porin rykmentin lipunkantaja, vänrikki **Karl Gustav Polviander** (1788–1876) Suomen sodan melskeissä (1808–1809). Hänelä kysyttiin, kuinka hän jaksaa aina vain ponnistella eteenpäin. Vastaus

Paavo Paalun muistolaatta paljastettiin Turussa

Teksti ja kuvat: Tuula Rahkonen

Jääkärikenraalimajuri **Paavo Paalun** muistolaatta paljastettiin perjantaina 17.6.2022 Turun Sairashuoneenkadulla juhllisin menoin. Lippurivistössä, hänen entisen kotitalonsa edustalla olivat Suomen, JR 56 ja JR 60 Killan, JR 14 Killan ja JP 27 Varsinais-Suomen osaston liput. Paalun elämän työtä kunnioittamaan olivat kokoon-tuneet Jalkaväkirykmentti 56 ja 60 killan edustajat, Turun kaupungin ja seudun perinnejärjestöjen edustajat sekä joukko kutsuvieraita. Tilaisuutta kunnioittivat läsnäolollaan myös Paalun lapset; tytär **Varpuleena Kirstilä** ja poika **Pentti Paalu** sekä heidän perheensä jäsenet. – Olemme erittäin iloisia, että isämme elämäntyötä kunnioitetaan tällä tavoin, totesi Varpuleena Kirstilä kiittollisena.

Turkulainen jääkärikenraali

Paavo Paalu nousi turkulaisena jääkärikenraaliksi arvoon ja johti merkittävää yhtymää jatkosodassa. JR 56 ja JR 60 Killan näkee, että Paalun muistolaatalla on merkitystä perinteen ja historiatiedon siirrossa nyky-päivään ja jälkipolville.

– Merkitys korostuu etenkin näinä päivinä, kun Eurooppa kokee sitä samaa, kuin mitä Paavo Paalu oli torjumassa vähän yli 80 vuotta sitten, totesi muistolaatan paljastajana toiminut JR 56 ja JR 60 Killan hallituksen jäsen ja Turun osaston puheenjohtaja **Mauri Ikonen**.

Paljastuspuheen pitänyt Porin prikaatin komentaja, prikaatikenraali **Vesa Valtonen** totesi Paavo Paalun merkityksen sekä paikallisesti Turus-

sa että myös Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa huomattavaksi. – Hän oli yksi 33 turkulaisesta jääkäristä, ja heistä se ainut kenraalikuuntaan kohonnut. Kaikkiaan jääkäriupseereita ylennettiin kenraaliksi 20.

Arvostettu sotilasjohtaja

Valtonen kävi puheessaan monipuolisesti läpi Paalun elämänvaiheita ja sotilasuraa. Neljänteen sotaan, jatkosotaan, Paalu lähti Varsinais-Suomen sotilasläänin, sittemmin Lounais-Suomen sotilasläänin komentajana. Jälleen hänen johdettavakseen koottiin alueen miehistä sotatoimiyhtymä, jolle uskottaisiin haastavia tehtäviä. Paalu oli todellinen rintamakomentaja, jota hänen alaisensa arvostivat. Niin teki myös

Suomen marsalkka, joka valitsi Paalun tärkeimpien yhtymiensä komentajaksi. Paalu voitti aina siellä, missä sai omiensa kanssa taistella. Sotien jälkeen Paalu toimi sotilasläänin komentajana sekä sotaveteraani- ja perinnetyön tukijana. – Paavo Paalun yhtymien ja rykmenttien muistokivet kiertävät Porin prikaatin patsaspuistoa. Hän on alueemme arvostetuimpia ihmisiä ja sotilasjohtajia, Valtonen totesi.

Paavo Paalun muistolaatta on nähtävissä Turussa osoitteessa Sairashuoneenkatu 6. Laatta on kiinnitetty hänen entisen kotitalonsa paikalla sijaitsevan kerrostalon seinään.

Neljän sodan sankari

JR 56 ja JR 60 Killan puheenjohtaja **Martti Aro** luovutti muistolaatan Turun kaupungille, jonka edustajana toiminut kaupunginvaltuuston 3. varapuheenjohtaja **Mikael Miikkola** totesi saaneensa kaupungin johdolta kunniatehtävän vastaanottaa jääkärikenraali Paalun, neljän sodan sankarin, muistolaatta. Miikkola kiitti puheessaan niitä sitkeitä henkilöitä ja arvokkaita osaavia käsiä, jotka ovat loihittaneet laatan. Lisäksi hän toivoi, että laatan taustatiedot, joihin myös prikaatikenraali Valtonen puheessaan viittasi, tulisivat tavalla

tai toisella, myös diarioiduksi niiden toimialojen kirjoihin, jotka hyödyntävät tietoja matkailuun ja muihin tarkoituksiin.

– Tuolla laatalle on valtava symbolinen merkitys. Se kertoo siitä, että asumme arvaamattoman ja kotomme on arvaamattoman karhun kainalossa. Tuo karhu on vuosisatojen ajan jatkuvasti kiusannut aina jotakin naapuriaan. Laatalle on myös maanpuolustuksellinen symboli. Kuten edesmennyt tunnettu kenraali on sanonut: ”Suomi on hyvä maa, se on puolustamisen arvoinen maa, se on paras maa suomalaisille”. Sitä

ei enää puolusteta yksin, Miikkola totesi.

Jääkärimarssi

Tämän jälkeen kajautettiin ilmoille kolminkertainen eläköön-huuto isänmaalle ja Paavo Paalun muistolle. Lopuksi kuultiin, Paalun lasten toivomuksesta, Jääkärimarssi, jonka esitti kapteeniluutnantti evp. **Timo Kivistö**. Lippujen poistuttua tilaisuuden päätteeksi tarjolla oli Turun Sotilaskotiyhdistyksen munkkikahvit.

Muistolaatan paljastuspuheen piti Porin prikaatin komentaja, prikaatikenraali Vesa Valtonen.

Paavo Paalun lapset Pentti Paalu ja Varpuleena Kirstilä kunnioittivat tilaisuutta läsnäolollaan. Kuvassa vasemmalla JR 56 ja JR 60 Killan puheenjohtaja Martti Aro.

Juhlakonsertin elämyksiä Porilaispatsaan äärellä

Teksti ja kuva: Tuula Rahkonen

Turun Tuomaanpuisto ja sen historiallinen ympäristö on tarjonnut kulttuurielämyksiä jo vuosikymmenten ajan. Porilaiskonsertteja puistossa on järjestetty Porin prikaatin killan Turun alueosaston toimesta vuodesta 2011 alkaen. Historiallisessa Tuomaanpuistossa, entisen Turun kasarmin läheisyydessä, Porin prikaatin läsnäolosta muistuttaa jyrävä Porilaispatsas. Konsertit ovat saaneet musiikin ystävät runsain joukoin liikkeelle ja koonneet yhteen porilaisia kautta maakuntien. Ennätysyleisö oli vuoden 2018 konsertissa, jolloin paikalla oli yli 500 kuulijaa.

Heinäkuun alussa pidetty, järjestyksessä 10. Porilaiskonsertti keräsi musiikin ääneen epävakasta säästä huolimatta ilahduttavasti noin 300 kuulijaa. Konsertin musiikista vastasi Laivaston soittokunta. Lähes täydessä kokoonpanossa esiintynyttä soittokuntaa johti apulaiskapellimestari **Matti Laiho**. Juhlakonsertti aloitettiin **Lasse Mårtensonin** Myrskyluodon Majan -sävelin. Yleisö sai naut-

tia upeasta musiikista historiallisessa miljöössä, ikivanhojen tammien ja lehmusten katveessa, sateen pysesä poissa. Paikalla oli tuttuun tapaan myös Turun sotilaskotiyhdistys, jonka myyntipisteessä oli tarjolla tuoreita munkkeja ja kahvia. – Kahvi maistui ja munkkeja ostettiin jopa kotiin vietäväksi, totesi Heikkilän sotilaskodin kodinhoitaja **Monica Lindeman** iloisena.

Antoisia konserttielämyksiä

Ajatus kesäisen puistokonsertin järjestämisestä syntyi vuosituhannen vaihteessa silloisen killan puheenjohtajan **Mauno Harjun** katsellessa Tuomaanpuiston komeaa Porilaispatsasta. Ajatusta tilaisuudesta, joka kokoaa yhteen porilaisia kautta maakuntien sekä myös muita varsinaissuomalaisen maanpuolustus-kiltojen jäseniä, vei voimallisesti eteenpäin kuitenkin vasta kymmenisen vuoden kuluttua, vuonna 2011 pääkillan puheenjohtajan tehtävässä aloittanut **Timo Mäki**.

Pääkillan hallituksen päätöksen mukaisesti **Timo Mäki** hoiti kaikki järjestelyt kesän 2011 konserttiin, joka pidettiin Tuomaanpuistossa 3.8.2011 kello 18 alkaen kauniin sään vallitessa. Konsertin avauspuheen piti everstiluutnantti evp. **Tapio Santalahti**. Laivaston soittokunnan vaskikvintetti musisoi tunnin ajan musiikkiylikersantti **Toni Iso-Laurin** johdolla. Yleisöä konsertissa oli lähes 300 henkilöä. Mukana oli myös silloinen Porin prikaatin komentaja, eversti **Juha Pyykönen** yhdessä **Maarit-rouvansa** kanssa.

Vuonna 2020 konserttia ei pidetty alueellisten koronarajoitusten takia ja samoin vuoden 2021 konsertti peruuntui koronan vuoksi. Konsertin 10-vuotista taivalta päästiin siksi juhlimaan ajallisesti kaksi vuotta myöhemmin.

Historiallinen puisto

Juhlakonsertin tervetulosanat lausunut Porin prikaatin nykyinen komentaja, prikaatikenraali **Vesa Valtonen** totesi Tuomaanpuiston

olevan symbolisesti merkittävä paikka Porilaiskonsertin järjestämiselle. – Porilaispatsaan kaksi rumpalipoikaa muistuttaa meitä sotilasmusiikin alkujuurista. Jo ennen ajanlaskumme alkua rummut tahdittivat joukkojen taistelua ja loivat pelotonta taisteluhenkä, ehkä pelottivat myös vihollista. Myöhemmin rumpalit ovat saaneet tuekseen muita soittimia ja edelleen sotilassoittokuntien myötä kehittyneen sotilasmusiikki-perinteen. Valtosen mukaan tämän päivän sotilassoittokunnat ovat musiikillisesti erittäin korkeatasoisia ja siksi kysyntää riittää.

Valtonen totesi Tuomaanpuiston Porilaispatsaineen muistuttavan meitä myös Porin prikaatin juurista. – Vuonna 1626 perustetun Kuninkaallisen Porin Jalkaväkirykmentin, sittemmin Porin Rykmentin kotipaikka oli koko itsenäisyytemme ajan Turussa, Heikkilän kasarmilla ja täällä Turun kasarmilla. Nimi muutettiin 1957 Porin prikaatiksi ja niihin aikoihin Turun kasvaessa sille katsottiin uusi paikka Säkylän Huovrinteeltä.

Yhteistyö tärkeää

Valtonen pitää prikaatin ja koko sen vastuualueen ihmisten välistä tiivistä yhteistyötä tärkeänä. Eri yhteisöjen tuki ja vapaaehtoinen maanpuolustus tukevat hänen mielestään prikaatin tehtävää konkreettisesti. – Tästä erinomaisena esimerkkinä toimii Porin prikaatin ja sen killan välinen yhteistyö. Lämmin kiitos Porin prikaatin killan Turun osastolle tilaisuuden järjestämisestä jo 10. kertaa.

Valtonen korosti juuri tämän kaltaisten tilaisuuksien tarpeellisuutta, erityisesti ajassamme, kun Euroopassa riehuu Venäjän oikeudettomasti aloittama sota.

– Tarvitsemme yhteisiä kulttuurielämyksiä, kuten tämä Laivaston soittokunnan meille tarjoama Porilaiskonsertti.

Konsertti järjestetään ensi vuonna samassa paikassa ja samaan aikaan. Musiikista vastaa tuttuun tapaan Laivaston soittokunta. Konsertilla on kuitenkin säävaraus.

MAKSUTAPAETULOTTO ON TAAS TÄÄLLÄ!

MAKSA S-ETUKORTILLA, VOIT VOITTAAN 2000 € LAHJAKORTIN

MAKSA OSTOKSESI S-ETUKORTILLA SATAKUNNAN OSUUSKAUPAN TOIMIPISTEISSÄ, SAAT MAKSUTAPAETUA JA OSALLISTUT JUHLAVUODEN ARVONTAAN!

- Arvontaan osallistuminen ei maksa mitään
- Me maksamme sinulle 0,5 % maksutapaetua

TÄSSÄ LOTOSSA VOI VAIN VOITTA!

OSALLISTU 1.9.-30.11.2022

KATSO LISÄTIEDOT JA EHDOT: SATAKUNNANOSUUSKAUPPA.FI/105

SATAKUNTA

Tuomo Erjala Oy

Lantmännen Agro

Liity Killan jseneksi

Se käy helposti osoitteessa: www.porinprikaatinkilta.fi/ JÄSENYYS/jäsenhakemus
Porin prikaatin killa ry.

Sotilaspoikamuistomerkki Turun Tuomaanpuiston

”Muistomerkit muistuttavat meitä isänmaanrakkaudesta ja suurista uhrauksista isänmaamme hyväksi.” *Erkki Lehmus*

Teksti ja kuvat: Tuula Rahkonen

Perjantai 19.8.2022 oli historiallinen päivä. Silloin Turun Tuomaanpuistossa paljastettiin sotilaspoikamuistomerkki. Muistomerkki on Varsinais-Suomen Sotilaspoikien Perinnekillan lahja turkulaisille ja koko Suomen kansalle. Se muistuttaa meitä isänmaanrakkaudesta ja suurista uhrauksista isänmaamme hyväksi. Muistomerkkin välityksellä halutaan kunnioittaa monella tavoin isänmaamme hyväksi toimineita ja vaalia heidän muistoaan. Muistomerkki on kunnianosoitus sotilaspojille, jotka nuoresta iästään huolimatta, isien ja veljien taistellessa rintamalla, suorittivat miesten tehtäviä kotirintamalla ja osallistuivat muun muassa ilmapuolustukseen ja lähettitehtäviin.

– Eri aikakaudet ovat kiteyttäneet patsaisiin ja muistolaattoihin omaa viisauttaan, jotta ne voisivat elää ajassamme. Ne ovat osia eletystä elämästä, joka kohtaa tämän päivän ja tulevaisuuden. Niitä on hyvä käydä katsomassa – yksin tai yhdessä. Sotilaspoikamuistomerkki on pysyvä muisto jälkipolville sotilaspoikien isänmaamme hyväksi tehdystä työstä, totesi killan puheenjohtaja **Erkki Lehmus** tilaisuuden alussa.

Pitkä ja ”kivinen” tie

Ajatus Turun sotilaspoikamuistomerkistä syntyi vuonna 2019 Kajaanissa pidyissä Sotilaspoikien Perinneliiton liittokokouksessa silloisen killan sihteerin, nykyisen varapuheenjohta-

jan, **Tuula Rahkosen** ajatuksesta. Silloisen killan puheenjohtajan, nykyisen kunniajäsenen, **Jukka Kleemolan** esityksestä vuoden 2022 liittokokouksen järjestelyvastuu päätettiin antaa Varsinais-Suomen killalle, joten sopiva ajankohta muistomerkkin paljastamiselle oli tiedossa. Sopiva kivi löytyi Raision seurakunnan mailta ja sen seurakunta ilomielin lahjoitti hienoon tarkoitukseen. Muistomerkki on luonnonkiveä. Kiven siirtämisestä, muokkauksesta ja pysyttämistä paikalleen vastasi Loimaan kivi. Muistomerkissä olevan sotilaspoikalogon on lahjoittanut Sotilaspoikien Perinneliitto. Lisäksi muistomerkissä on kaksi laattaa, joista toisessa on teksti: ”Sotilaspoikana suora on tieni, olkoonpa tehtävä suu-

Sotilaspoikamuistomerkkin paljastustilaisuudessa airueina toimivat Seppo Lerkki ja Mika Nieminen. Fanfaarit kajauttivat Laivaston soittokunnan soittajat.

Sotilaspoikamuistomerkki

ri tai pieni” ja toisessa: ”Suojeluskunta ja sotilaspojat 1928–1944”. Lisäksi sivulta löytyy laatta tekstillä: ”Kiven on lahjoittanut Raision seurakunta 2020.”

Sotilaspoikien työtä kunnioittain

Muistomerkkin paljastuspuheen pitänyt, Perinneliiton kunniapuheenjohtaja, priikaatikenraali **Hannu Luotola** muistutti kuulijoita siitä tärkeästä työstä, jota sotilaspojat ja lottatyöt tekivät sotiemme aikana.

– Me kirjoitamme historiaa, tallennamme muistoja, pystytämme muistomerkkejä ja kunnioitamme monella tavalla isänmaamme hyväksi toimineita siksi, että me muistaisimme emmekä unohtaisi.

Luotola muisteli puheessaan myös äidinpuoleista isoisäänsä, joka kuului Taivassalon suojeluskuntapiiriin perustajiin ja toimi Suojelusvartioston varapäällikkönä, harjoituspäällikkönä ja Suojeluskunnan ensimmäisen joukkueen johtajana. – Äitini toimi

lottana talvisodassa Uudessakaupungissa ja jatkosodassa Äänislinnassa. Molemmat enoni toimivat Uudenkaupungin Suojeluskunnassa ja sittemmin rintamalla.

Erityiskiitoksen huomattavasta panoksestaan muistomerkkin toteuttamisessa Luotola esitti ahvenanmaalaiselle kauppaneuvos Anders Wiklöfille. – Hänen isänsä oli viisi kertaa haavoittunut sotaveteraani, millä lienee ollut oma merkityksensä tukipäätöstä tehtäessä.

Luotola totesi viiden vuosikymmenen takaisen Vänrikinkadulla sijainneen entisen asuinpaikkansa viereisen puiston saavan upean muistomerkkin. – Täällähän on ennestään myös porilaispatsas, joka muistuttaa minua entisestä palvelupaikastani Porin Prikaatista myös yli viiden vuosikymmenen takaa. Siis monella tapaa historiallinen ja onnistunut paikka Sotilaspoikamuistomerkille.

– Sotilaspoikatoiminta vuosina 1928–1944 oli poikkeuksellisissa oloissa annettua kattavaa kansalaiskasvatusta, jollaista mikään muu järjestö ei olisi kyennyt toteuttamaan. Yhteisöllisyys ja yhdessä tekemisen taito sekä velvollisuuden tunto isänmaanrakkauden ohella olivat avuja, jotka kannustivat sotilaspoikia toimissaan sekä sodan että jälleenrakentamisen aikoina. Ne ovat sotilaspoikien perintö nykynuorille, Luotola sanoi.

Voimaa ja pysyvyyttä

Kiven lahjoittajan puheenvuorossa Raision seurakunnan kirkkoherra **Sari Lehti** totesi muistomerkkin symbolisoivan voimaa, pysyvyyttä ja periksiantamattomuutta. – Yhtä aikaa se kantaa satoja miljoonia vuosia vanhaa perintöään, yhtä aikaa rohkaisee pysymään lujana tänään ja

tulevaisuudessa. Meidän pitää pysyä vahvoina tänään ja tulevaisuudessa ja toivoa ettei enää koskaan tule tilannetta, että lapset ja nuoret aikuiset joutuisivat puolustamaan isänmaataan kuten sotilaspojat ja lottatyöt joutuivat tekemään.

Lehti totesi Raision seurakunnan olevan kiitollinen voidessaan antaa lahjana tämän sotilaspoikamuistomerkkin kiven. – Täällä Tuomaanpuistossa, yhdessä lottapatsaan kanssa se muistuttaa siitä työstä, jota viime sotien aikana surullista kyllä nuoret ja lapsetkin joutuivat tekemään yhteisen hyvän, itsenäisyyden puolustamisen ja maan turvallisuuden puolesta. Hän kiitti Varsinais-Suomen Sotilaspoikien Perinnekiltaa ansiokkaasta perinteen vaalimisesta.

Rumpalipojat ja lotat

Tuomaanpuistosta löytyy myös muita menneen muistutuksia meidän ajallemme. Historiallisessa puistossa sijaitsee vuonna 1966 paljastettu Rumpalit-veistos, jonka hankkimisessa Porin prikaatin kiltä oli aktiivisesti mukana. Kiltaveljien mittavan työn ja monien lahjoitusten turvin Porilaispatsas paljastettiin Turun Tuomaanpuistossa 7.8.1966. Se muistuttaa jälkipolvia siitä, että porilaiset olivat saaneet sotaoppinsa juuri näiltä tantereilta. Toinen marssivia rumpalipoikia esittävä patsas paljastettiin Huovinrinteellä neljännesvuosisata sitten. Kolmas sijaitsee liikenneympyrässä Säkylän keskustan läheisyydessä. Vuonna Tuomaanpuistoon 2001 pystytettiin toisinto Lotta Svärd -patsaasta.

Kaikki patsaat ovat arvoisellaan paikalla ja muistuttamassa meitä siitä pyyteettömästä työstä, kun maamme itsenäisyydestä taisteltiin. Muistomerkit ovat näkyvä osa perinnettä. – Niiden eteen on hyvä pysähtyä ja miettiä, miksi ne on pystytetty kestäväksi. Muistomerkit muistuttavat meitä isänmaanrakkaudesta ja suurista uhrauksista isänmaamme eteeni. Pahinta, mitä voimme tehdä, on olla muistamatta näitä muistutuksia, kiteytti Erkki Lehmus muistomerkkien viisauden osuvasti sotilaspoikamuistomerkkin paljastustilaisuuden puheessaan.

Pohjankankaan Tykistökillan kevätkokous Kankaanpäässä

Kankaanpään kuntoutuskeskus loi erinomaiset puitteet kevätkokouksen pidolle huhtikuun ensimmäisenä lauantaina. ”Kuntsarini” tiloihin kokoontui runsas joukko Pohjankankaan Tykistökillan jäsenkiltojen jäseniä ja kilta tarjosi ennen kokousta kaikille kokoukseen osallistuneille maittavan ja täyttävän lounaan kuntoutuskeskuksen buffepöydästä. Kilta-aktiivit pääsivät vaihtamaan kuulumisia ja pohtimaan Suomen tulevaa NATO-jäsenyyttä sekä meneillään olevaa Ukrainan sotaa.

Kokouksitelmän tilaisuudessa piti Tykistökoulun silloinen johtaja everstiluutnantti **Antti Pirinen**. Hän kertoi kiltalaisille Tykistökoulusta tänään ja Tykistöaselajista sekä sen tulevaisuuden kehittämistavoitteista. Pirinen toi esiin, että Tykistökoulun tärkein tehtävä on tykistön henkilökunnan kouluttaminen sekä olla tykistöaselajin kehittäjä. Tykistökoulun antamassa koulutuksessa näkyvin osa on kadetit, jotka ovat koulutuksessa noin vuoden kerrallaan. Huhtikuussa käynnissä oli 106:s

kadettikurssi ja kesäkuussa aloittivat 107:n kurssin kadetit, joten Niinisalossa oli samanaikaisesti kaksi tykistön kadettikurssia koulutuksessa. Tykistökoulu antaa täydennyskoulutusta myös aliupseereille. Ilmatulenjohtokoulutus siirrettiin myös pari vuotta sitten Kouvolan Utista Tykistökoululle Niinisaloon. Tykistökoululla on vastuulla myös isot valtakunnalliset ampumarjoitukset, joissa Tykistökoulun henkilökunta suunnittelee ja johtaa tykistöammunnat. Esitelmänsä lopuksi Pirinen esitteli tykistön uutta ja kehittyvää kalustoa. Kevätkokous sujui tehokkaasti Pohjankankaan Tykistökillan puheenjohtajan ja valtakunnallisen Tykkimiehet ry:n hallituksen jäsenen **Kimmo Tuomen** toimiessa puheenjohtajana. Sihteerinä oli killan sihteeri **Esko Isohannu**. Tili- ja toimintakertomus hyväksyttiin ja vastuuvapaus myönnettiin yksimielisesti tilivelvollisille. Pohjankankaan Tykistökillan vetovastuu on Kankaanpään Seudun Tykistökillalla poikkeuksellisesti jo kolmantena vuotena peräkkäin, vaikka yleensä pesti kestää kaksi vuotta.

Koronasta huolimatta on kyetty pitämään hallituksen kokouksia ja paljon kiltalaisia kiinnostanut vuosijuhla syksyllä ja nyt kevätkokous.

Hyvin Niinisalon varuskunnassa palveluksensa suorittaneita kotiutuvia varusmiehiä on edelleen palkittu killan stipendein kunkin saapumiserän siirtyessä reserviin. Ennen kokouksen alkamista palkittiin aktiivisesta kiltatoiminnasta Kankaanpään Seudun Tykistökillan jäsenet Esko Isohannu tykkimiesmitalilla soljen kera ja **Hannu Lammintausta** tykkimiesmitalilla. Tykistökillan komean standardin, jossa Satakunnan karhu murahtelee, killan puheenjohtaja Kimmo Tuomi luovutti kiitoksena everstiluutnantti Antti Piriselle.

Kimmo Tuomi
Puheenjohtaja
Pohjankankaan Tykistökillalta

Pohjankankaan Tykistökillan kevätkokousta Kankaanpään kuntoutuskeskuksella johti killan puheenjohtaja Kimmo Tuomi oik ja sihteerinä toimi Esko Isohannu vas. Kuva: Sirkka Ojala.

Keittiömestari-
laatua yli
30 vuotta

**KAPTEENIN
KASTIKKEET**

www.kapteeninkastikkeet.fi

Yli 170
koulutusvaihtoehtoa,
syksyllä tarjolla jopa

1200
aloituspaikkaa tekniikan
alan koulutuksiin!

[www.turku.fi/
opiskelijakaupunki](http://www.turku.fi/opiskelijakaupunki)

SAURUS

”**MISTÄKÖHÄN
ruokani tulee?**”

KEULA

S-mobiilin Omat ostot -palvelussa voit seurata ruokaostostesi kotimaisuusastetta.

Lataa S-mobiili sovelluskaupastasi.

Suomen Ase ja Retkeily maanpuolustuksen tukena!

**Laatutuotteet ammuntaan,
metsästyksen ja ulkoiluun**

Yli 700 neliötä kahdessa myymälässä!

Saunaosasto ja Simway-ampumasimulaattori vuokrattavissa Loimaan myymälässä, varaukset: 0500 223 278, Valterri Arra

LOIMAA Satakunnantie 48
010 200 9170

FORSSA Opintie 2
(03) 435 6557

www.suomenasejaretkeily.fi

TALOUSHALLINNON PALVELUJA TARJOAA

LoimiTili

Hirvikoskentie 219, 32210 Loimaa
Heli Kauti, 040 514 1637, heli@loimitili.fi www.loimitili.fi

Tee hyvä kauppa Loimaalla

Loimaan
Laatuauto

www.loimaanalaatuauto.fi

KIVIKYLÄN

KOTIPALVAAMO

SAVULAAKSONTIE 121

27230 KIVIKYLÄ

KOTOISIMMAT MAUT

WWW.KIVIKYLÄN.FI

